

Ustrojstvo i organizacija nacionalnih sportskih saveza u Republici Hrvatskoj - Postoji li opći model?

Slatina, Marino

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:100172>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-05**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija

**USTROJSTVO I ORGANIZACIJA NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA U
REPUBLICI HRVATSKOJ – POSTOJI LI OPĆI MODEL?**

Diplomski rad

Marino Slatina

Zagreb, rujan, 2019.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija

**USTROJSTVO I ORGANIZACIJA NACIONALNIH SPORTSKIH
SAVEZA U REPUBLICI HRVATSKOJ – POSTOJI LI OPĆI MODEL?**

**ORGANIZATION OF NATIONAL SPORT ASSOCIATIONS IN THE
REPUBLIC OF CROATIA - IS THERE A GENERAL MODEL?**

Diplomski rad

Marino Slatina, 0067525393

Mentor: Doc. dr. sc. Zvonimir Šafranko

Zagreb, rujan 2019.

SAŽETAK

Sport ima izuzetno bitnu ulogu u svijetu, kako za pojedinca jer potiče na usvajanje zdravih životnih navika tako i osoban razvoj, tako i za društvo u cjelini. Pored toga, sport je danas i unosan posao u kojemu sudjeluje niz fizičkih i pravnih osoba na različitim stupnjevima. Za promociju sporta u pojedinim državama na najvišem nivou djeluju nacionalni sportski savezi koji se osnivaju kao udruge. Svrha nacionalnih sportskih saveza je uređenje sustava natjecanja, poticanje sporta, organizacija nacionalnih prvenstva te skrb o nacionalnim sportskim ekipama.

U radu se analizira ustrojstvo i organizacija nacionalnih sportskih saveza u Republici Hrvatskoj kroz opće propise kao što su Zakon o sportu i Zakon o udrugama, te kroz posebne akte, odnosno statute pojedinih nacionalnih sportskih saveza kako bi se dobio odgovor na pitanje u kojoj mjeri postoje odstupanja u uređenju pojedinih sportskih saveza i postoji li u tom smislu opći model prema kojemu je ustrojena većina nacionalnih sportskih saveza. U te će se svrhe analizirati i usporediti odredbe statuta deset nacionalnih sportskih saveza, s posebnim osvrtom na sličnosti i razlike u pogledu njihovih ciljeva, članstva, tijela i financiranja.

Ključne riječi: nacionalni sportski savez, udruga, ustrojstvo i organizacija, pravni okvir, statut

SUMMARY

Sport has an extremely important role in the world, both for the individual as it encourages the adoption of healthy lifestyle habits as well as personal development and for society as a whole. In addition, sport is also a lucrative business today, involving different individuals and legal entities at various levels. National sports federations are established at the highest level to promote sports in certain countries, which are established as associations. The purpose of national sports federations is to regulate the competition system, promote sports, organize national championships and take care of national sports teams.

The thesis analyzes the organization of national sports federations in the Republic of Croatia through general regulations such as the Sports Act and the Associations Act, and through special acts or articles of association of individual national sports federations, in order to answer the question of the extent to which discrepancies exist in the regulation of individual sports federations and is there a general model according to which most national sports federations are organized. For this purpose, the articles of association of the ten national sports federations will be analyzed and compared, with particular focus to the similarities and differences in terms of provided goals, membership, bodies and funding.

Keywords: national sports federation, association, organization, legal framework, articles of association

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____

(vrsta rada)

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, _____

(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1. Svrha i ciljevi istraživanja.....	7
1.2. Metode istraživanja	7
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	8
2. OPĆI PRAVNI OKVIR NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA U RH	9
2.1. Svrha osnivanja nacionalnih sportskih saveza.....	9
2.2. Nacionalni sportski savez kao udruga	11
2.3. Nacionalni sportski savez kao oblik udruživanja u sportu	12
2.4. Članstvo u nacionalnom sportskom savezu	16
2.5. Osnivanje i registracija nacionalnih sportskih saveza.....	18
2.6. Financiranje nacionalnih sportskih saveza	19
3. UPRAVLJANJE NACIONALNIM SPORTSKIM SAVEZIMA I NJIHOVA TIJELA.....	25
3.1. Donošenje odluka.....	25
3.2. Usvajanje financijskog plana i financijskih izvješća.....	28
3.3. Vođenje poslova i zastupanje.....	30
3.4. Nadzor nad poslovanjem	31
3.5. Ostali poslovi upravljanja.....	32
4. POREDBENI PREGLED USTROJSTVA I ORGANIZACIJE POJEDINI NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA	33
4.1. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihov cilj.....	33
4.2. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihovo članstvo	36
4.3. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihova tijela.....	41
4.4. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na financiranje.....	52
5. ZAKLJUČAK.....	63
LITERATURA.....	65
POPIS TABLICA.....	67

1. UVOD

1.1. Svrha i ciljevi istraživanja

Sport ima izuzetno bitnu ulogu u svijetu, kako za pojedinca jer potiče na usvajanje zdravih životnih navika tako i osoban razvoj, tako i za društvo u cjelini. Pored toga, sport je danas i unosan posao u kojemu sudjeluje niz fizičkih i pravnih osoba na različitim stupnjevima. Za promociju sporta u pojedinim državama na najvišem nivou djeluju nacionalni sportski savezi koji se osnivaju kao udruge. Svrha nacionalnih sportskih saveza je uređenje sustava natjecanja, poticanje sporta, organizacija nacionalnih prvenstva te skrb o nacionalnim sportskim ekipama.

U radu se analizira ustrojstvo i organizacija nacionalnih sportskih saveza u Republici Hrvatskoj kroz opće propise kao što su Zakon o sportu i Zakon o udrugama, te kroz posebne akte, odnosno statute pojedinih nacionalnih sportskih saveza kako bi se dobio odgovor na pitanje u kojoj mjeri postoje odstupanja u uređenju pojedinih sportskih saveza i postoji li u tom smislu opći model prema kojemu je ustrojena većina nacionalnih sportskih saveza.

1.2. Metode istraživanja

Za potrebe pisanja rada biti će provedeno sekundarno istraživanje. Za prikupljanje sekundarnih podataka koristiti će se metoda istraživanja za stolom, odnosno analizirati će se statuti deset odabranih nacionalnih sportskih saveza, te će se na osnovu prikupljenih podataka napraviti komparativna analiza ustrojstva i organizacije pojedinih nacionalnih sportskih saveza s aspekta ciljeva, članstva, tijela i financiranja. Pritom će se analizirati sljedeći statuti: Statut Hrvatskog atletskog saveza, Statut Hrvatskog auto i karting saveza, Statut Hrvatskog golf saveza, Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, Statut Hrvatskog nogometnog saveza, Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, Statut Hrvatskog teniskog saveza, Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, te Statut Hrvatskog zrakoplovnog saveza.

Osim navedenih statuta, analizirati će se financijski izvještaji spomenutih nacionalnih saveza.

Uz komparativnu analizu, tijekom istraživanja primjenjivati će se sljedeće metode: induktivna metoda, deduktivna metoda, metoda analize, metoda sinteze, poredbena metoda, metoda generalizacije, metoda specijalizacije, metoda klasifikacije, te metoda deskripcije.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen na pet poglavlja. U prvom, uvodnom poglavlju su prikazani svrha i ciljevi rada, metode istraživanja, te sadržaj i struktura rada.

U drugom poglavlju, pod naslovom „Opći pravni okvir nacionalnih sportskih saveza se analizira svrha osnivanja, osnivanje i registracija, te financiranje nacionalnih sportskih saveza. Također, dan je prikaz nekih ustrojstvenih aspekata nacionalnih sportskih saveza.

U trećem poglavlju, naslovljenom „Upravljanje nacionalnim sportskim savezima“, je iznesen prikaz donošenja odluka, vođenja poslova, zastupanja, nadzora i ostalih poslova upravljanja u nacionalnim sportskim savezima.

U četvrtom poglavlju iznosi se komparativna analiza ustrojstva i organizacije pojedinih nacionalnih sportskih saveza s aspekta ciljeva, članstva, tijela i financiranja.

U petom, zaključnom poglavlju su iznesene spoznaje do kojih se je došlo u ovome radu.

2. OPĆI PRAVNI OKVIR NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA U RH

2.1. Svrha osnivanja nacionalnih sportskih saveza

Tradicija bavljenja sportom u Hrvatskoj duža je od dva stoljeća. Početkom organiziranoga bavljenja sportom u Hrvatskoj smatramo 1784. godinu kada je osnovan prvi sportski klub u Hrvatskoj – Građansko streljačko društvo u Osijeku. Značajniji razvoj sportskog pokreta u Hrvatskoj događa se u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća kada se zahvaljujući sokolskom pokretu i brojnim društvima Hrvatskoga sokola sve više građana počinje redovito baviti tjelesnim vježbanjem i sportom. Temelji tzv. „modernom“ sportu u Hrvatskoj udareni su 1903. godine kada se osniva prvi sportski klub modernoga sporta u Hrvatskoj – Hrvatski akademski sportski klub (HAŠK) odnosno 1909. godine kada je osnovana i prva krovna sportska organizacija u Hrvatskoj – Hrvatski sportski savez. U razdoblju između dva svjetska rata u Hrvatskoj se javlja niz novih sportova poput košarke, rukometa, vaterpola, stolnog tenisa, a u nekim sportovima poput biciklizma i nogometa hrvatski sportaši počinju ostvarivati i prve značajnije sportske rezultate na međunarodnoj sportskoj sceni. Stasali sportski pokret u tom razdoblju postaje sastavnim dijelom života i svakodnevice većeg broja hrvatskih građana, a sport zajedno sa sokolskim pokretom postaje važan socijalni čimbenik daljnjeg razvoja hrvatskoga društva. Sport u Hrvatskoj nagli razvoj doživljava poslije II. svjetskoga rata kada postaje područjem posebnoga društvenoga interesa i važan dio životne svakodnevice mnogih hrvatskih građana, a hrvatski sportaši počinju redovito i u kontinuitetu ostvarivati vrhunske sportske rezultate na svjetskoj razini. Posljednjih dvadeset i pet godina hrvatskoga sporta svjedočili smo nekima od najvećih sportskih uspjeha, a sport je igrao i ulogu u borbi za međunarodno priznanje neovisnosti Republike Hrvatske. Sport je tradicionalno važan čimbenik hrvatskoga društva i većina hrvatskih građana očekuje nastavak tradicije ostvarivanja vrhunskih sportskih rezultata i državne skrbi o uvjetima za njegov nesmetani razvoj. (Milanović, Čustonja, Bilić, 2011).

Svaki sportski savez mora imati neku svrhu postojanja. Na razini sportskog saveza trebali bi postojati dokumenti koji će usmjeravati planove klubova kako bi se postigli ciljevi koji će zadovoljiti kriterije HOO-a za sudjelovanje na velikim svjetskim natjecanjima. Kao primjer se može istaknuti dokument Hrvatskog gimnastičkog saveza pod nazivom Elementi strategije razvoja gimnastike u Hrvatskoj (2012. – 2020.). Ovaj dokument se naročito ističe po vrlo jasno i precizno definiranim ciljevima koji se postavljaju pred sportaše s jasno definiranim

vremenskim parametrima.. Unutar svakog poglavlja su dani vrlo sažeti i pregledni ciljevi koje se želi postići (Leko, 2018).

Također, u svakome Statutu saveza je navedena svrha, ciljevi i aktivnosti kojima se nastoje ostvariti ciljevi, a kako bi bila postignuta svrha postojanja saveza. U tom smislu se može reći da su neki uobičajeni ciljevi Saveza: (Hrvatski olimpijski odbor, 2015)

- razvitak i promicanje sporta,
- stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u sportu
- širenje aktivnosti dotičnom sportu osobito djece i mladeži,
- razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članica
- ostvarivanje međunarodnih sportskih veza i suradnje,
- promicanje odgojnih zadaća u sportu u duhu fair-play-a, razumijevanje, tolerancija i odgovornosti kroz bavljenje sportom
- promicanje olimpijskih ideala.

Djelatnost Saveza u ispunjavanju navedenih ciljeva je (Hrvatski olimpijski odbor, 2015):

- utvrđivanje programa razvoja dotičnog sporta u Republici Hrvatskoj,
- poticanje, promicanje i nadgledanje dotičnog sporta na području Republike Hrvatske,
- usklađivanje aktivnosti svojih članica i pružanje im stručne pomoći u radu,
- predstavljanje dotičnog sporta pred sportskim i državnim tijelima Republike Hrvatske, te odgovarajućim međunarodnim sportskim udruženjima,
- utvrđivanje sustava, uvjeta i organizacije sportskih natjecanja u dotičnom sportu
- sudjelovanje u borbi protiv dopinga, korištenja supstanci i zabranjenih postupaka u dotičnom sportu, a u skladu sa Svjetskim kodeksom protiv dopinga,
- sudjelovanje u provedbi javnih potreba sporta u Republici Hrvatskoj i u provedbi nacionalnog programa sporta,
- organiziranje nacionalnih sportskih prvenstava u dotičnom sportu, neposredno ili preko svojih članica, te međunarodnih i drugih natjecanja i priredbi,
- skrb o vrhunskim sportašima i nacionalnim ekipama u dotičnom sportu,
- praćenje i razmatranje aktualnih pitanja financiranja dotičnog sporta, izgradnje, održavanja, upravljanja i korištenja objekata i opreme, te poduzimanjem potrebnih mjera u svezi s tim,
- utvrđivanje i djelovanje na pitanjima koja se odnose na registraciju, status i stegovnu odgovornost sportaša i drugih sportskih djelatnika/stručnih osoba u dotičnom sportu

- skrb i sudjelovanje u unapređenju stručnog rada i osposobljavanja osoba za obavljanje stručnih poslova u dotičnom sportu.

Nacionalni savezi su donijeli svoje strategije djelovanja koje će vjerojatno morati prilagođavati Nacionalnoj strategiji u dijelovima u kojima neće biti kompatibilni. HOO je 2014. godine objavio Nacionalni program sporta 2014. – 2020. u kojem vrlo jasno definira Polazišta i ciljeve. HOO ističe kao glavne ciljeve (Leko, 2018):

- stvaranje uvjeta za ostvarivanje vrhunskih rezultata na velikim međunarodnim natjecanjima,
- unapređenje međunarodnog statusa hrvatskog sporta,
- poticanje održivih programa lokalnog sporta radi afirmiranja sporta kao bitnog čimbenika očuvanja zdravlja te razvoja gospodarstva, kulture i turizma,
- poticanje unapređenja i izgradnje sportske infrastrukture kao pretpostavke razvoja sporta,
- povećanje broja stručno osposobljenog kadra za rad u sportu i sportskoj rekreaciji i osiguranje kontinuiranog i kompatibilnog obrazovnog sustava u području sporta,
- informiranje i komunikacija u funkciji popularizacije sporta,
- povećanje zastupljenosti žena u sportu na svim razinama,
- osiguravanje izvora financijskih sredstava za razvoj sporta i poticanje ulaganja u sport.

2.2. Nacionalni sportski savez kao udruga

Članci 46. i 47. Zakona o sportu definiraju da se nacionalni sportski savezi osnivaju kao udruge. Zakon o udrugama definira udrugu kao svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja (Zakon o udrugama, 2014).

Članak 30, Zakona o udrugama navodi da imovinu udruge čine novčana sredstva koja je udruga stekla uplatom članarina, dobrovoljnim priložima i darovima, novčana sredstva koja udruga stekne obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi, obavljanjem djelatnosti

sukladno članku 31. Zakona o udrugama, financiranjem programa i projekata udruge iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te fondova i/ili inozemnih izvora, kao i druga novčana sredstva stečena u skladu sa zakonom, njezine nepokretne i pokretne stvari, kao i druga imovinska prava. Udruga može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih statutom udruge, u skladu sa zakonom (Zakon o udrugama, 2014).

Članak 31, Zakona o udrugama navodi da udruga obavlja gospodarske djelatnosti ako je to propisano statutom, a sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti. Gospodarske djelatnosti udruga može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njezini ciljevi utvrđeni statutom, ali ih ne smije obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe. Ako u obavljanju gospodarske djelatnosti udruga ostvari višak prihoda nad rashodima, on se mora sukladno statutu udruge koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih statutom (Zakon o udrugama, 2014)..

Danas su u većini naših saveza statutarnim odredbama uspostavljaju kriteriji temeljem kojih će se birati/delegirati predstavnici na skupštini udruge Postavlja se pitanje s kojeg pravne osnove, i primjenom kojeg kriterija se određuje broj delegata koji će za skupštinu imenovati različiti dionici. To je ujedno i temeljni razlog za sumnje u stihijske političke intervencije u statutarne odredbe saveza. Članska prava, koja su zbog neprofitne prirode udruge isključivo upravljačka, mogu biti (Ivkošić, 2010):

- pravo glasa i pasivno biračko pravo,
- pravo pobijana odluka tijela udruge,
- pravo na obaviještenost,
- pravo na korištenje opreme, uređaja i prostorija udruge i
- pravo na činidbe udruge.

2.3. Nacionalni sportski savez kao oblik udruživanja u sportu

U gotovo svim područjima sporta dominantan je tzv. linijski sustav organizacije i upravljanja. Linijski sustav organizacije funkcionira od najviše od najniže linije. Na vrhu piramide nalazimo Hrvatski olimpijski odbor (HOO) kao centralno organizacijsko i upravljačko tijelo u koje se obvezatno udružuju po vertikalnom sustavu nacionalni sportski savezi, sportski savezi i udruge županija te sportske udruge gradova i općina. U ovaj sustav organizacije sporta uključena su, obvezatno ili dragovoljno, sva područja sportske djelatnosti, izuzev područja

Tjelesne i zdravstvene kulture koji sudjeluju u okviru organizacije odgoja i obrazovanja (Bartoluci i Škorić, 2009).

Slika 1: Linijski sustav sporta

Izvor: Bartoluci, M., Škorić, S.(2009). Karakteristike menadžera u upravljanju sportskim organizacijama. Metodčki organizacijski oblici rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije. Zagreb : Hrvatski kineziološki savez, 2009, 358-363

Pravo sportskih organizacija (udruženja, saveza, federacija) da slobodno ustanovljavaju, mijenjaju i tumače pravila primjerena njihovom sportu, bez bilo kakvog nepotrebnog političkog i ekonomskog utjecaja, smatra se bitnim dijelom „autonomije sporta“ (Đurđević, 2017).

Priznavanje sporta kao prostora prepuštenog autonomnom reguliranju od strane sportskih organizacija (saveza, udruženja) daje sportskim pravilima poseban značaj. Promatrano sa stanovišta pravnih propisa, sportska pravila predstavljaju norme kojima se utvrđuju pravila ponašanja sudionika u sustavu sporta pri obavljanju sportskih aktivnosti i djelatnosti, s ciljem konkretizacije zaštite pravnih dobara (Đurđević, 2017).

U Hrvatskoj, kao i u većini zemalja Europe i svijeta, karakterističan je piramidalni model sporta. Ovakav sustav podrazumijeva udruživanje subjekata na području jednog sporta od najniže razine sportskih klubova koji se udružuju u regionalne sportske saveze pojedine države, a oni pak u nacionalne sportske saveze. Nacionalni sportski savezi za pojedini sport udružuju se u europske saveze koji su dijelom međunarodnog (svjetskog) udruženja za pojedini sport. Sportom na svjetskoj razini upravljaju međunarodna sportska udruženja

zasebno za svaki sport, a koje se opet udružuju u određene organizacije među kojima je najveća i najutjecajnija SportAccord (do 2009. g. GAISF) u koju se udružuju međunarodna sportska udruženja olimpijskih i paraolimpijskih sportova. Na međunarodnoj je razini najutjecajnija sportska organizacija Međunarodni olimpijski odbor (MOO), iako su glavne zadaće olimpijskih odbora ograničene na organizaciju olimpijskih igara i promicanje olimpizma. Od europskih vladinih i nevladinih tijela koja djeluju na području organizacije, ustroja i pravnog uređenja sporta izdvaja se nekoliko značajnih tijela odnosno organizacija poput Vijeća Europe, Odjel sporta Opće uprave za obrazovanje i kulturu Europske komisije, ENGSO (European Non-Governmental Sports Organization) (Pravna regulativa u sportu).

Temelj piramide su sportski klubovi koji svima omogućavaju uključivanje u sport, čime se i promiče temeljna ideja sporta za sve. Temeljnu ustrojbenu jedinicu hrvatskog sporta predstavlja sportski klub. Klubovi udruženi u lokalne i/ili nacionalne sportske saveze, kao i u lokalne sportske zajednice, grade piramidu sustava sporta utemeljenu na slobodi udruživanja. Vrh piramide predstavlja Hrvatski olimpijski odbor (HOO) odnosno savez nacionalnih sportskih saveza te savez županijskih sportskih zajednica. Sa statusom nacionalnih sportskih saveza djeluju i Hrvatski savez sportske rekreacije „Sport za sve“, Hrvatski sveučilišni sportski savez, Hrvatski školski sportski savez, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih i Specijalna olimpijada Hrvatske (Pravna regulativa u sportu).

Sustav javne potpore sportu na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini čine uredi državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu te njihovi upravni odjeli nadležni za sport, kao i mjerodavni uredi/odjeli za pitanja sporta u jedinicama lokalne samouprave (općinama i gradovima). Na državnoj razini djeluje Uprava za sport pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta RH te Nacionalno vijeće za sport kao najviše stručno i savjetodavno tijelo koje se brine za razvoj i kvalitetu sporta u RH (Pravna regulativa u sportu).

Aktivnosti na području sporta reguliraju se međunarodnim konvencijama, zakonima, ali i običajima, pravilima i načelima sporta. Osnovni dokumenti koji definiraju sport unutar zakonodavnog okvira su Olimpijska povelja (2011.), Bijela knjiga o sportu Europske komisije (2007.), Međunarodna povelja o tjelesnom odgoju i sportu, Deklaracija o sportu (koja je bila pridodana Ugovoru iz Amsterdama 1997. i Ugovoru iz Nice 2000.) te Lisabonski ugovor (2009.) kojim je sport po prvi puta dobio svoje mjesto u primarnom pravu EU-a (Pravna regulativa u sportu).

Zakonsko uređenje sporta temelji se na hrvatskoj sportskoj tradiciji, tradiciji zakonskog reguliranja sporta te na članku 69. stavku 5. Ustava Republike Hrvatske prema kojem „Država potiče i pomaže skrb o tjelesnoj kulturi i sportu“. Člankom 133. stavkom 3. Ustava Republike

Hrvatske određeno je da pravo na lokalnu samoupravu obuhvaća pravo odlučivanja o potrebama i interesima građana lokalnog značenja, a međutim potrebama i interesima istaknut je i sport. Sport i sportske djelatnosti uređeni su Zakonom o sportu čija je prva verzija donesena 1990. godine. Drugi Zakon donesen je 1992. godine, a treći 1997. godine. Trenutno je na snazi četvrti Zakon o sportu, iz 2006. godine koji je od donošenja doživio pet novela (Pravna regulativa u sportu).

Dakle, temeljnu ustrojbenu jedinicu hrvatskog sporta čini sportski klub. Udruženi u lokalne i/ili nacionalne strukovne sportske saveze, kao i u lokalne sportske zajednice, ti klubovi grade piramidu sustava sporta utemeljenu na slobodi udruživanja (udruge građana – nevladin sektor). Na vrhu piramide je Hrvatski olimpijski odbor (HOO), koji djeluje kao nacionalni olimpijski odbor, savez nacionalnih sportskih saveza te savez županijskih sportskih zajednica. To je najviše nacionalno i nevladino sportsko tijelo u koje se udružuju nacionalni sportski savezi, zajednice sportskih udruga i saveza županija te Grada Zagreba, kao i druge organizacije i udruženja čija je djelatnost važna za promicanje sporta. Prema posljednjim podacima HOO-a (HOO, 2012a), u članove HOO-a ubraja se 38 nacionalnih saveza olimpijskih sportova, 32 nacionalna saveza neolimpijskih sportova, sedam nacionalnih sportskih saveza sa statusom pridruženog člana te tri nacionalna sportska saveza sa statusom privremenog člana, 21 županijski savez uključujući i Zagrebački sportski savez, Hrvatski klub olimpijaca te devet ostalih udruga (primjerice, Hrvatski sveučilišni sportski savez, Hrvatski zbor sportskih novinara, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu i sl.), što čini ukupno više od 100 različitih saveza i udruga (Kulić, 2012).

Sa statusom nacionalnih sportskih saveza djeluju i Hrvatski savez sportske rekreacije „Sport za sve“, Hrvatski sveučilišni sportski savez, Hrvatski školski sportski savez, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih i Specijalna olimpijada Hrvatske, koji čine zasebne piramide i grade svoj sportski sustav neovisno o Hrvatskome olimpijskom odboru i drugim nacionalnim sportskim savezima (Kulić, 2012).

Sudionici sustava sporta su i različite stručne i profesionalne sportske udruge i organizacije kao što su Hrvatski klub olimpijaca, Hrvatski kineziološki savez, Hrvatski zbor sportskih novinara, Hrvatsko društvo olimpijske filatelije i memorabilije, Hrvatsko društvo za sportsku medicinu, Hrvatsko vijeće za međunarodni vojni sport, Hrvatsko društvo za povijest sporta te različite trenerske udruge, udruge sudaca, udruge ligaša i dr (Kulić, 2012).

Piramidu javne (državne) potpore sustavu sporta čine uredi državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu i njihovi upravni odjeli nadležni za sport te nadležni uredi/odjeli/uprave za pitanja sporta u jedinicama lokalne i područne uprave (u općinama, gradovima i županijama),

Uprava za sport u MZOS-u RH te Nacionalno vijeće za sport kao najviše stručno sportsko tijelo koje imenuje Sabor RH. Navedena vladina i nevladina tijela čine sustav sporta u RH i zajednički su odgovorna za osiguranje uvjeta njegova daljnjeg održivog razvoja (Kulić, 2012).

2.4. Članstvo u nacionalnom sportskom savezu

Kad je riječ o članstvu u udruzi, Zakon o udrugama ne predviđa posebna ograničenja i propisuje da svaka fizička i pravna osoba može, u skladu sa Zakonom i statutom udruge, postati članom udruge. To, dakako, ne znači automatsko pravo svake osobe da postane član bilo koje druge jer je riječ o pitanju unutarnjeg ustroja udruge o kojemu osnivači samostalno odlučuju, u skladu sa statutom kao osnovnom instrumentu uređivanja ovog pitanja (Vidačak, 2014).

Nacionalni sportski savez osniva se ako na području Republike Hrvatske djeluju najmanje tri sportska kluba, odnosno najmanje dva sportska saveza osnovana u istom sportu. Članovi nacionalnoga sportskog saveza su sportski savezi županija, Grada Zagreba i gradova te sportski klubovi istoga sporta u Republici Hrvatskoj. Članovi nacionalnih sportskih saveza mogu biti udruge stručnih djelatnika u istome sportu (suci, treneri, zdravstveni radnici) te udruge u koje se udružuju sportaši istoga sporta (Zakon o sportu, 2015).

U skupštini i izvršnom tijelu sportskog saveza ne mogu biti i imati ovlasti u zastupanju (Zakon o sportu, 2015)

- članovi pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranja sportskih kladionica, kao i osobe koje su to bile posljednje tri godine,
- menadžeri u sportu i osobe iz članka 12. stavka 2. Zakona o sportu, kao i osobe koje su to bile posljednjih godinu dana,
- osobe koje ne mogu biti članovi uprave, odnosno nadzornog odbora dioničkog društva prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima i zakona kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti,
- osobe koje su u posljednje tri godine pravomoćno kažnjene za kaznena djela ili prekršaje u sportu i u vezi sa sportom,

Međutim, nerijetko čelne funkcije bez teškoća obnašaju oni kojima je to zabranjivao čl. 13. Zakon o sportu (Kačer, 2012).

- osobe koje s menadžerima u sportu i članovima pravnih osoba te članovima tijela pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranja sportskih kladionica djeluju zajednički u smislu članka 34. stavka 3. Zakona o sportu,
- osobe koje su ovlaštene za zastupanje u pravnoj osobi koja sukladno članku 12. stavku 2. Zakona o sportu ima sklopljene ugovore o ulaganju u fizičke osobe u sustavu sporta.

Članovi ostvaruju svoja glasačka prava u Skupštini. Skupština je najviše tijelo županijskoga sportskog saveza, odnosno Sportskog saveza Grada Zagreba, u kojoj svaki član ima pravo na najmanje jedna glas, na način utvrđen statutom (Zakon o sportu, 2015).

Iznimno, skupštinu županijskoga sportskog saveza, odnosno Sportskoga saveza Grada Zagreba osnovanog u sportu u kojem najmanje polovina sportskih klubova koji sudjeluju u najvišem stupnju nacionalnoga sportskog natjecanja imaju profesionalni status čine (Zakon o sportu, 2015):

- predstavnici sportskih klubova koji sudjeluju u nacionalnim sportskim natjecanjima na način da sportski klub koji sudjeluje u najnižem rangu nacionalnoga sportskog natjecanja ima jedan glas, a svaki sportski klub koji sudjeluje u neposredno višem rangu nacionalnoga sportskog natjecanja ima pravo na dvostruko više glasova od sportskoga kluba koji sudjeluje u neposredno nižem rangu nacionalnoga sportskog natjecanja tog sporta i
- predstavnik udruženja sportaša i trenera na način uređen statutom županijskoga sportskog saveza, odnosno Sportskog saveza Grada Zagreba.

Zakon o udrugama propisuje da je udruga obvezna voditi popis svojih članova. Popis članova se vodi elektronički ili na drugi prikladan način te obvezno sadrži podatke o osobnom imenu (nazivu), OIB-u, datumu rođenja, datumu pristupanja udruzi, kategoriji članstva, ako su utvrđene statutom udruge, te datumu prestanka članstva u udruzi, a može sadržavati i druge podatke. Popis članova uvijek mora biti dostupan na uvid svim članovima i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev, ali udruga nije dužna javno objavljivati popis svojih članova niti ga davati na uvid nečlanovima, nenadležnim tijelima i pojedincima. U smislu Zakona o OIB-u popis članova smatra se službenom evidencijom udruge, te je udruga sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka dužna vođenje ove evidencije prijaviti Agenciji za zaštitu osobnih podataka (www.azop.hr). Imajući u vidu da su udruge članske organizacije, od popisa članova, kao službene evidencije udruge, očekuje se da bude točan, vjerodostojan i ažuran, a podatak o OIB-u za svakog člana udruge upravo to osigurava. Ako udruga u članstvu ima i

strane državljanke (koji nemaju OIB), u popis članova upisuje se drugi odgovarajući broj koji u državi koje je taj član državljanin ima važnost i ulogu (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

2.5. Osnivanje i registracija nacionalnih sportskih saveza

Sportskim udrugama, u smislu Zakona o sportu, smatraju se one udruge koje se osnivaju radi obavljanja sportskih djelatnosti propisanih Zakonom o sportu. Na osnivanje, ustroj, pravni položaj, registraciju i prestanak sportskih udruga primjenjuju se odredbe Zakona o udrugama, ako neka od tih pitanja Zakonom o sportu nisu drugačije određena (Zakon o sportu, 2015).

Na nacionalnoj razini i na razini jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave može se osnovati samo jedan sportski savez za jedan sport. U slučaju dvojbe, mišljenje što se smatra istim sportom u smislu ovoga Zakona, daje Hrvatski olimpijski odbor. Članovi županijskoga sportskog saveza su pored sportskih saveza osnovanih za područje jedinica lokalne samouprave i pravne osobe koje obavljaju sportsku djelatnost u području za koje se osniva županijski sportski savez, a sjedište im je na području županije (Zakon o sportu, 2015). Nacionalni sportski savez uređuje sustav natjecanja u sportu za koji je osnovan i druga pitanja za čije je uređivanje ovlašten prema odredbama ovoga Zakona, te donosi pojedinačne akte kada je za to ovlašten. Nacionalni sportski savez potiče i promiče sport u skladu s Nacionalnim programom sporta, organizira nacionalna sportska prvenstva, skrbi o nacionalnoj sportskoj ekipi te predstavlja sport za koji je osnovan u odgovarajućem međunarodnom sportskom udruženju. Nacionalni sportski savez općim aktima uređuje i uvjete koje moraju ispunjavati sportski klubovi da bi stekli profesionalni status, registraciju sportaša, njihova prava i obveze, pravo nastupa stranih sportaša za hrvatske sportske klubove, stegovne odgovornosti sportaša te prava i obveze sportskih sudaca i zdravstvenih djelatnika ako ova pitanja ne uređuju strukovne udruge ovih osoba i druga pitanja iz područja svog djelovanja (Zakon o sportu, 2015).

Svaka udruga, pa tako i sportska udruga, mora imati statut iako umjesto naziva statut udruga može rabiti i drugi naziv. Statut udruge javno se objavljuje u Registru udruga. Statut udruge ima obvezni i neobvezni sadržaj. Obvezni dio sadržaja statuta čine odredbe o: nazivu i sjedištu, zastupanju, izgledu pečata udruge, -područjima djelovanja sukladno ciljevima, ciljevi, djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi, gospodarskim djelatnostima sukladno zakonu, ako ih obavlja odnosno namjerava obavljati, načinu osiguranja javnosti djelovanja udruge, uvjetima i načinu ućlanjivanja i prestanku ćlanstva, pravima, obvezama i odgovornosti te

stegovnoj odgovornosti članova i načinu vođenja popisa članova, tijelima udruge, njihovu sastavu i načinu sazivanja sjednica, izboru, opozivu, ovlastima, načinu odlučivanja i trajanju mandata te načinu sazivanja skupštine u slučaju isteka mandata, izboru i opozivu likvidatora udruge, prestanku postojanja udruge, imovini, načinu stjecanja i raspolaganja imovinom, postupku s imovinom u slučaju prestanka udruge, načinu rješavanja sporova i načinu rješavanja sukoba interesa unutar udruge. Statut udruge može sadržavati i odredbe o: teritorijalnom djelovanju udruge, znaku udruge i njegovu izgledu, drugim pitanjima od značaja za udugu (primjerice, izjavu o misiji i viziji udruge, vrijednostima za koje se udruga zalaže, kategorijama članstva i slično) (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

2.6. Financiranje nacionalnih sportskih saveza

Sport danas prodire u sve sfere života ljudi, oblike odnosa s državom, stvarajući specifičnu sferu za vođenje posla. Sport predstavlja i jednu od najvažnijih sfera poduzetničke djelatnosti koja omogućuje, s jedne strane, angažiranje velikog broja ljudi u granama sportske industrije, dok s druge strane, te grane poduzetništva ispunjavaju državne i lokalne proračuni na teret poreza, što donekle omogućuje državi rješavanje različitih socijalnih problema. (Solncev, 2012, prema Savić i sur., 2017).

Osnovu financiranja sporta čine prihodi koje pravne i fizičke osobe koje obavljaju sportske djelatnosti ostvare: obavljanjem sportske djelatnosti, članarinom sportskih udruga, dio prihoda od priređivanja igara na sreću, te sredstvima kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb (JLPS) i država pomažu obavljanje sportske djelatnosti. Dakle, prihodi osoba koje obavljaju sportske djelatnosti dijele se na dvije skupine: javne (državne) prihode te privatne prihode (Vuković, 2014).

Financiranje profesionalnog sporta iz javnih izvora u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013. mora biti sukladno propisima o državnim potporama u EU kojima je zabranjena dodjela državnih potpora s kojima se narušavaju pravila o tržišnom natjecanju iz Glave VII. Poglavlja 1. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (Rules on Competition). U državama članicama EU-a profesionalni sport u pravilu se samofinancira, dok su u strukturi izvora financiranja sporta uopće, na prvom mjestu sredstva iz privatnih izvora (65,67 % od ukupnih izvora) (Vuković, 2014).

Okvir organiziranja i financiranja sporta nedvojbeno čine i programi javnih potreba u sportu koji se, sukladno Zakonu o sportu, donose na državnoj i lokalnim razinama. Javne potrebe u sportu na državnoj razini, sukladno čl. 75. Zakona o sportu, jesu (Kulić i sur, 2012):

- poticanje i promicanje sporta, osobito sporta djece, mladeži, studenata i osoba s invaliditetom,
- poticanje planiranja i izgradnje sportskih građevina,
- skrb o vrhunskim sportašima,
- djelovanje nacionalnih sportskih saveza, HOO-a, Hrvatskoga paraolimpijskog odbora i Hrvatskoga sportskog saveza gluhih,
- djelovanje informacijskog sustava u sportu,
- dodjeljivanje državne nagrade za sport „Franjo Bučar“ i državnih nagrada za vrhunska sportska postignuća,
- međunarodna sportska suradnja i međunarodne obveze RH u sportu,
- znanstveni i razvojni programi u sportu.

Program javnih potreba u sportu na državnoj razini financira se iz državnog proračuna i iz dijela prihoda od igara na sreću. Programe zadovoljavanja javnih potreba u sportu na državnoj razini koji se odnose na djelovanje HOO-a i nacionalnih sportskih saveza, organiziranje i provođenje nacionalnih prvenstava i međunarodnih sportskih natjecanja reprezentativne razine te skrbi o vrhunskim sportašima predlaže HOO, koji je odgovoran za izvršenje programa i utrošak financijskih sredstava. O izvršenju programa javnih potreba i utrošku financijskih sredstava HOO podnosi izvješće Hrvatskom saboru i Ministarstvu znanosti i obrazovanja (Kulić i sur, 2012).

Programe zadovoljavanja javnih potreba koji se odnose na djelovanje Hrvatskoga paraolimpijskog odbora i Hrvatskoga sportskog saveza gluhih predlažu Hrvatski paraolimpijski odbor i Hrvatski sportski savez gluhih, svaki u svom djelokrugu i odgovorni su za izvršenje programa za koje su osigurana sredstva. Izvješća o izvršenju programa i utrošku financijskih sredstava Hrvatski paraolimpijski odbor i Hrvatski sportski savez gluhih podnose Ministarstvu znanosti i obrazovanja u rokovima i prema postupku propisanom za donošenje državnog proračuna (Kulić i sur, 2012).

Uloga županija, gradova i općina u financiranju sporta određena je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Zakonom o sportu i Zakonom o udrugama (Kulić i sur, 2012).

Sukladno čl. 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne i područne samouprave (JLPS-ovi) u svome samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se, među ostalim, odnose i na kulturu, tjelesnu kulturu i sport. Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti odredit će se poslovi čije je obavljanje pojedina jedinica dužna organizirati te poslovi koje može obavljati ako je osigurala uvjete za to (Kulić i sur, 2012).

Prema čl. 76. Zakona o sportu, u javne potrebe u sportu za koje se osiguravaju sredstva iz proračuna JLPS-a ubrajaju se ovi programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značenja za lokalne zajednice (Kulić i sur, 2012).:

- poticanje i promicanje sporta,
- provođenje sportskih aktivnosti djece, mladeži i studenata,
- djelovanje sportskih udruga, sportskih zajednica i saveza,
- sportska priprema, domaća i međunarodna natjecanja te opća i posebna zdravstvena zaštita sportaša,
- zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu,
- sportsko-rekreativne aktivnosti građana,
- sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom,
- planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih građevina važnih za JLPS,
- provođenje i financiranje znanstvenih i razvojnih projekata, elaborata i studija u funkciji razvoja sporta.

Svaka županija, grad i općina samostalno određuje prioritete i strategiju razvoja sporta na svom području tako da program javnih potreba u sportu i iznos proračunskih sredstava namijenjenih njegovu financiranju utvrđuje u godišnjem proračunu, na prijedlog sportske zajednice odnosno školskih sportskih saveza (kada je riječ o programima koji se odnose na provođenje sportskih aktivnosti djece i mladeži). Sukladno Zakonu, sportska zajednica u JLPS-u raspolaže sredstvima za zadovoljavanje javnih potreba u sportu te o njihovu trošenju i izvršavanju programa izvještava JLPS u rokovima propisanim Zakonom o proračunu. Međutim, zakonski nije predviđen nadzor nad donošenjem programa javnih potreba u sportu niti su određene bilo kakve sankcije u slučaju njegova nedonošenja. Naime, nijedno ministarstvo do sada (ni Ministarstvo financija, ni ministarstvo nadležno za poslove sporta), nije bilo nadležno pratiti poštuju li se odredbe Zakona o sportu o obvezi donošenja programa

javnih potreba u sportu u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ipak, na mrežnim stranicama brojnih JLPS-ova mogu se pronaći programi javnih potreba u sportu. Kao primjer godišnjeg programa javnih potreba u sportu može se istaknuti Program javnih potreba u sportu Grada Zagreba za 2012. godinu i Plan sredstava za sufinanciranje programa javnih potreba u sportu Grada Zagreba za 2012. godinu, u kojima su vrlo detaljno propisani kriteriji za dodjelu 143.135.000 kuna za pojedine sportske programe, aktivnosti i sportove u Gradu Zagrebu u 2012. godini (Kulić i sur, 2012).

Sport je složena društvena aktivnost koja obuhvaća različita područja. To, naravno, komplicira pitanje njegovog financiranja jer se financira iz privatnih i javnih izvora. To je uglavnom zbog činjenice da se uzimaju u obzir da su određene sportske aktivnosti javno dobro koje se onda financiraju javnim sredstvima, tj. sredstvima iz državnih i lokalnih proračuna (Škorić, Bartoluci i Čustonja, 2012).

Posebnim su propisom za trgovačka društva u javnom vlasništvu od 2015. godine uređena mjerila i standardi pri odobravanju i dodjeljivanju financijska sredstava programima i/ili projektima udruga te nefinancijske potpore putem sponzorstva ili donacija. Prilikom odobravanja i dodjele sponzorstava i donacija u vidu financijske ili nefinancijske potpore, javna trgovačka društva obvezna su od udruga tražiti dokaze da ispunjavaju sljedeća četiri osnovna preduvjeta (Škorić, Bartoluci i Čustonja, 2012):

- upisane su u Registar udruga odnosno drugi odgovarajući registar i u Registar neprofitnih organizacija,
- uredno ispunjavaju obveze iz svih prethodno sklopljenih ugovora o financiranju iz javnih izvora,
- uredno ispunjavaju obveze plaćanja doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i plaćanja poreza te druga davanja prema državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave,
- protiv korisnika financiranja odnosno osobe ovlaštene za zastupanje udruge i voditelja programa ili projekta ne vodi se kazneni postupak i nije pravomoćno osuđen za prekršaj odnosno pravomoćno osuđen za počinjenje kaznenog djela. Za svaku odobrenu donaciju ili sponzorstvo trgovačka društva u javnom vlasništvu obvezna su zaključiti ugovor s udrugom koja prima tu vrstu financijske ili nefinancijske potpore.

Činjenica je da su u Republici Hrvatskoj izvršenim promjenama strukture vlasništva u gospodarstvu, donošenjem Zakona o sportu i smjernica vlade Republike Hrvatske o javno-

privatnom partnerstvu (JPP-a), otvorene mogućnosti reorganizacije načina funkcioniranja kako gospodarskih, tako i sportskih organizacija. Međutim, samo mogućnosti nisu dovoljan motiv da bi potaknule poduzetništvo u sportu koje se tek počelo razvijati. Moguće je detektirati čitav niz uzročno-posljedičnih negativnosti koje imaju i svoj negativan utjecaj na poduzetništvo u sportu. Tako možemo slobodno govoriti o sljedećim ograničavajućim elementima poduzetništva u sportu (Tkalčec, 2010):

- nedostatak financijskih sredstava za ulaganja u projekte sportske infrastrukture,
- nedostatak javnog interesa za ulaganja u sportsko-rekreacijske sadržaje,
- nedostatak zajedničkog interesa privatnih i javnih partnera o ulaganjima u projekte vezane uz sportsko-rekreacijske sadržaje ,
- loša percepcija javnosti javno-privatnih partnerstava koja se, na žalost, nisu prikazala u svjetlu pozitivnih koristi, već sasvim suprotno, kao osnovni izvori korupcije i kriminala,
- nedostatak kriterija raspodjele financijskih (ionako malih) sredstava namijenjenih sportu prema njegovom značaju kako za državu, tako i za pojedine jedinice lokalnih samouprave,
- nedostatak jasne definicije pojma javnog dobra, javnog interesa i javnih potreba na nivou svih društvenih institucija i zajednica od državnog do lokalnog nivoa, kako bi se pronašle adekvatne mogućnosti poticanja ulaganja i suradnje sa privatnim partnerima,
- značajan utjecaj politike na donošenje odluka kojima se povećava rizik dugoročnih ulaganja,
- nemogućnost prenošenja pozitivnih iskustava i uspoređivanja načina funkcioniranja u javno-privatnim oblicima suradnje iz drugih razvijenih zapadno-europskih i svjetskih država u kojima već čitav niz godina postoje takvi, ali jasno definirani odnosi. Prenošnje pozitivnih iskustva predstavlja problem iz razloga što se radi o zemljama koja nisu prolazile fazu tranzicije i gdje je privatno vlasništvo povijesna kategorija, pa je neophodno vršiti prilagodbu modela funkcioniranja novonastalim društvenim odnosima u Republici Hrvatskoj, u kojima se još uvijek osjećaju posljedice odnosa utvrđenih društvenim vlasništvom iz sustava koji je funkcionirao više od 45 godina,
- nedostatak koncepcije razvoja sportsko-rekreacijske ponude u hrvatskom turizmu kao i pravaca razvoja sportskog turizma vezanih uz određene turističke destinacije,
- nedostatak kvalitetno educiranih i sposobnih kadrova

Budući da je temeljna karakteristika profesionalnog bavljenja sportom, uz natjecateljsku dimenziju je stjecanje financijske dobiti od sportskih aktivnosti, neki smatraju da bi se profesionalni sport morao financirati isključivo iz privatnih izvora, bez pomoći lokalnog i/ili državnog proračuna. U zemljama članicama EU-a profesionalni sport se samofinancira, dok u Republici Hrvatskoj profesionalni sport još uvijek nije transparentan zbog postojanja, tzv. kombiniranog modela financiranja sporta (javni i privatni sektor) (Vuković, 2014).

3. UPRAVLJANJE NACIONALNIM SPORTSKIM SAVEZIMA I NJIHOVA TIJELA

3.1. Donošenje odluka

Tijelo koje donosi odluke unutar udruge je skupština. Zakon o udrugama u članku 13., točka 10., kao obvezni dio Statuta utvrđuje odredbe o (Vodič za osnivanje udruge):

- tijelima udruge,
- njihovu sastavu i
- načinu sazivanja sjednica,
- izboru, opozivu,
- ovlastima,
- načinu odlučivanja i
- trajanju mandata te
- načinu sazivanja skupštine u slučaju isteka mandata.

Djelovanje udruge temelji se na načelu demokratskog ustroja, što znači da udrugom upravljaju članovi na način da unutarnji ustroj udruge mora biti zasnovan na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog načina očitovanja volje članova (Zakon o udrugama, 2014).

Udruga mora imati skupštinu i najmanje jednu fizičku osobu ovlaštenu za zastupanje udruge, iako ih može imati i više. Statutom se može utvrditi drukčiji naziv skupštine kao najvišeg tijela udruge, a udruga je samostalna u određivanju naziva tijela osobe ovlaštene za zastupanje (primjerice, predsjednik, direktor, voditelj, koordinator i slično). Osim skupštine, statutom udruge se mogu (ali i ne moraju) utvrditi i druga tijela udruge. Radi se o upravnim (izvršnim), nadzornim i drugim tijelima udruge (primjerice, upravni odbor, izvršni odbor ili izvršni tim, predsjedništvo, koordinacija, nadzorni odbor, tajnik, koordinator projekata/programa i slično) (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

Tijela upravljanja udrugom, ako ih udruga namjerava imati moraju biti dobro promišljena i razrađena statutom. To se posebno odnosi na način kandidiranja, izbora i opoziva članova udruge u ta tijela, prava, obveze i odgovornosti tijela i njihov međusobni odnos izbjegavajući pritom situacije u kojima jedna osoba obnaša funkcije i ima prava, obveze i odgovornosti zbog kojih može doći do sukoba nadležnosti ili uloga u organizaciji odnosno u sukob interesa. Ta bi tijela trebala biti odraz stvarnih potreba organizacije za učinkovitim, transparentnim i

odgovornim djelovanjem posebice vodeći računa o dobrom upravljanju udrugom. „Dobro upravljanje predstavlja transparentan način donošenja odluka u kojem vodstvo neprofitne organizacije na učinkovit i odgovoran način usmjerava resurse i upravlja temeljem zajedničkih vrijednosti“ Realno je da nova udruga koju pokreće manji broj osnivača svoj razvoj i djelovanje započinje kroz jednostavniju strukturu, a da se s vremenom i organizacija i organizacijska struktura povećavaju, razvijaju i dorađuju kao odraz stvarnog stanja i potreba organizacije i njezinih članova odnosno korisnika (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

Skupština je najviše tijelo nacionalnoga sportskog saveza u kojem svaki član ima pravo na najmanje jedan glas, na način utvrđen statutom. Iznimno, skupštinu nacionalnoga sportskog saveza osnovanog u sportu u kojem najmanje polovina sportskih klubova koji sudjeluju u najvišem stupnju nacionalnoga sportskog natjecanja imaju profesionalni status u smislu članka 24. ovoga Zakona, čine (Zakon o sportu, 2015):

- predstavnik pojedinoga županijskoga sportskog saveza odnosno Sportskoga saveza Grada Zagreba s jednim glasom,
- predstavnik pojedinoga sportskoga kluba koji sudjeluje u najvišem stupnju nacionalnoga sportskog natjecanja s dva glasa,
- predstavnici sportskih klubova koji sudjeluju u nižim stupnjevima natjecanja od najvišega stupnja nacionalnoga sportskog natjecanja, na način utvrđen statutom i
- predstavnik udruženja sportaša i trenera koji sudjeluju u najvišem stupnju nacionalnoga sportskog natjecanja, na način utvrđen statutom.

Skupštinu udruge čine svi članovi udruge ili njihovi predstavnici izabrani na način propisan statutom udruge. Iznimno, statutom se može odrediti da samo pojedine kategorije članstva (ako je statutom utvrđeno više kategorija članstva) čine skupštinu udruge, odnosno da imaju pravo odlučivanja na skupštini. Članak 16. Zakona o udrugama uređuje pitanje imenovanja predstavnika pravne osobe, članice udruge u skupštinu udruge. Skupština nema ograničeni mandat, ali mandat imaju izabrani predstavnici članova u skupštini i taj se mandat propisuje statutom udruge. Skupština udruge ima prava i obveze koje može statutom staviti u nadležnost drugih tijela:

- bira i razrješava osobe ovlaštene za zastupanje, osim ako statutom nije propisano da osobe ovlaštene za zastupanje bira i razrješava drugo tijelo
- udruge koje bira skupština,
- bira i razrješava druga tijela udruge, ako statutom nije drukčije propisano.

Skupština donosi temeljne odluke koje ne može prenijeti na drugo tijelo udruge (Zakon o udrugama, 2014):

- usvaja statut udruge i njegove izmjene i dopune,
- odlučuje o udruživanju u saveze, zajednice, mreže i druge oblike povezivanja udruga
- usvaja plan rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu i izvješće o radu za prethodnu kalendarsku godinu,
- usvaja godišnje financijsko izvješće,
- odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine udruge,
- donosi odluku o statusnim promjenama,
- te odlučuje i o drugim pitanjima za koja statutom nije utvrđena nadležnost drugih tijela udruge.

Redovne sjednice skupštine održavaju se u roku propisanom statutom, a izvanredne prema potrebi. (Zakon nije propisao rok za održavanje redovnih sjednica skupštine, ali je donošenje godišnjeg plana i usvajanje godišnjeg financijskog izvještaja u isključivoj nadležnosti skupštine udruge, iz čega proizlazi da bi se redovne sjednice trebale održavati najmanje jednom godišnje.)

Skupština odluke u pravilu donosi natpolovičnim broj glasova nazočnih članova, a iznimno dvotrećinskom većinom.

Zakon o udrugama određuje da se djelovanje udruge temelji na načelu javnosti, a način osiguravanja javnosti rada udruge uređuje se statutom. Tako se, primjerice, statutom može odrediti da se javnost djelovanja udruge osigurava (Kulić i sur, 2012):

- izvješćivanjem članova o radu Udruge na sjednicama tijela Udruge,
- javnošću sjednica tijela Udruge, osim iznimno, kada su sjednice
- zatvorene za javnost,
- izradom i objavljivanjem godišnjih i projektnih opisnih i financijskih
- izvještaja o radu Udruge,
- korištenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija (internetske
- stranice, društvene mreže i slično),
- javnim priopćavanjem,
- organiziranjem posebnih događanja,

3.2. Usvajanje financijskog plana i financijskih izvješća

Menadžment je proces koji se provodi kroz razne funkcije, pri čemu je funkcija planiranja jedna od najvažnijih. Proces planiranja bi trebao ukazati na to gdje se organizacija nalazi u određenom trenutku, gdje želi biti u budućnosti i kako će tamo stići. Iako se uglavnom izučava u kontekstu profitnih organizacija, važnost ove funkcije sve se više naglašava i u neprofitnim organizacijama. Nacionalni sportski savezi su neprofitne organizacije odgovorne za organizaciju i razvoj sporta u jednoj zemlji kroz sve slojeve pojedine sportske discipline (od najniže do najviše razine). Kao rukovodeća tijela, nacionalni bi savezi trebali biti primjer drugim sportskim organizacijama, tj. klubovima, u tome kako poslovati. Pored navedenog, budući da je njihova baza korisnika poprilično široka i različita, nužan je dobar proces planiranja kako bi ostvarili organizacijske ciljeve, ali i podmirili sve potrebe korisnika. To se posebice odnosi na financijsko planiranje. (Škorić i Bartoluci,).

Sustav financijskog izvještavanja za sve Nadzorne odbore, pa tako i za udruge i ustanove u sportu, uređen je čl. 65. – 72. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 10/08 i 7/09) (dalje u tekstu: Uredba). Za NO-ove su propisana ova financijska izvješća: bilanca, račun prihoda i rashoda i bilješke uz financijska izvješća. Financijska izvješća sastavljaju se na obrascima: bilanca na obrascu BIL-NPF, a izvješće o prihodima i rashodima na obrascu PR-RAS-NPF. Obrasci su sastavni dio Uredbe. Financijska se izvješća sastavljaju na hrvatskom jeziku i izražavaju se u kunama (Kulić i sur, 2012).

Neprofitne organizacije, udruge i ustanove u sportu sastavljaju financijska izvješća za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja i za poslovnu godinu, odnosno za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca. Za razdoblje 1. siječnja do 30. lipnja sastavlja se samo račun prihoda i rashoda, koji se predaje instituciji ovlaštenoj za obradu podataka za potrebe Ministarstva financija i Državnog zavoda za statistiku. Pod institucijom ovlaštenom za obradu podataka razumijeva se Financijska agencija (FINA). Umjesto da nadzorni odbori svoja financijska izvješća dostavljaju na dvije adrese, onu Ministarstva financija i Državnog zavoda za statistiku, čl. 70. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija propisana je dostava polugodišnjih financijskih izvješća isključivo FINA-i, koja u ime i za račun Ministarstva financija-a (i Državnog zavoda za statistiku) prikuplja financijska izvješća nadzornih odbora (Kulić i sur, 2012).

Udruge i ustanove u sportu osnovane nakon 1. siječnja 2009. godine dužne su voditi dvojno knjigovodstvo te sastavljati i predavati financijska izvješća sljedeće tri godine, neovisno o

visini prihoda i imovine. Tako, udruge i ustanove u sportu osnovane 2009. tek nakon što su u 2009., 2010. i 2011. imale prihode i imovinu manju od 100.000 kuna mogu prestati voditi dvojno knjigovodstvo i predavati financijska izvješća. Udruge i ustanove osnovane u 2010. godini vode dvojno knjigovodstvo i predaju izvješća i u 2012. te u 2013. mogu biti oslobođene te obveze ako u 2010., 2011. i u 2012. budu imale prihode i imovinu manju od 100.000 kuna (Kulić i sur, 2012).

Najveći broj pravnih osoba u sustavu sporta dužan je, s obzirom na način osnivanja i način financiranja, prihode koje ostvaruju iz proračuna odnosno prema posebnim zakonima koristiti u skladu s načelima dobroga financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti. Nadležno ministarstvo i JLPS-ovi trebaju osigurati mehanizme kontrole zakonitoga i namjenskog trošenja danih sredstava te njihovo svrhovito i učinkovito korištenje. S tim ciljem, Ministarstvo znanosti i obrazovanja može definirati specifične zahtjeve koje organizacije u sustavu sporta moraju poštovati (Kulić i sur, 2012):

- Planiranje - procesu planiranja odnosno pripreme financijskog plana zahtijevati pripremu i predaju financijskog plana s prihodima i primicima iskazanima po vrstama, rashodima i izdacima predviđenima za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema programima/projektima i vrstama rashoda te obrazloženje prijedloga financijskog plana.
- Izvršavanje - procesu izvršavanja financijskog plana tražiti provedbu nekih osnovnih procedura koje osiguravaju zakonito i namjensko korištenje sredstava. Pritom je potrebno uspostaviti mehanizme koji osiguravaju: da se obveze iz investicijskih projekata) preuzimaju isključivo ako su predviđene financijskim planom, ako je provedeno njihovo stručno vrednovanje i ako su dobili ocjenu o opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta, da se poduzmu sve potrebne mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, da se isplata sredstava temelji na vjerodostojnoj dokumentaciji, te da se pri isporuci robe/obavljanju usluga ili izvođenju radova obavljene sve potrebne provjere.
- Računovodstvo - u dijelu računovodstva treba tražiti uvođenje praćenja poslovanja prema programima, izvorima financiranja i drugim klasifikacijama (a ne samo prema ekonomskim kategorijama, što se prati u financijskim izvješćima) kako bi organizacije u sustavu sporta mogle sastaviti posebna izvješća potrebna za upravljanje. U tom

pravcu je nužno obvezno provođenje suštinskih kontrola, kao i obvezno provođenje računovodstvenih kontrola.

- Izvještavanje - u procesu izvještavanja propisati obvezu sastavljanja i predaje posebnih izvješća potrebnih za praćenje sustava sporta ne samo putem financijskih pokazatelja već i rezultata provođenja pojedinih programa kako bi se od neuspješnih i neučinkovitih programa moglo odustati i dodatno uložiti u one koji će donijeti očekivane rezultate. Takvi su dokumenti npr. izvješće o izvršenju financijskog plana po programima, projektima i aktivnostima, s pokazateljima uspješnosti ostvarivanja ciljeva i usporedbom iz godine u godinu; izvješće o izvršenju financijskog plana prema izvorima financiranja.

3.3. Vođenje poslova i zastupanje

Zastupanje predstavljaju poslovi koje obavljaju određeni organi odnosno zaposleni u udruzi kojima se manifestira njena poslovna sposobnost. Zastupanje udruge treba dijeliti od pojma trgovačkog zastupanja. Naime, trgovačko zastupanje određujemo kao pravni posao kojim ovlaštena osoba koja se profesionalno bavi zastupanjem u sklopu svoje gospodarske djelatnosti u ime i za račun druge osobe obavlja pravne poslove utvrđene ugovorom (Zlatović, 2019).

Statut udruge mora sadržavati odredbu o osobama ovlaštenim za zastupanje udruge. Zakon o udrugama utvrđuje da udruga mora imati najmanje jednu fizičku osobu ovlaštenu za zastupanje udruge, iako ih može imati i više, pri čemu udruga samostalno, statutom određuje naziv ili funkciju te osobe (primjerice, predsjednik, direktor, voditelj, koordinator i slično). Iako Zakon ne obvezuje udruge da imaju više od jedne osobe ovlaštene za zastupanje, iz praktičnih razloga preporučuje se da udruga ima barem dvije osobe ovlaštene za zastupanje (primjerice, zbog duže spriječenosti (jedine) osobe ovlaštene za zastupanje ili mogućnosti reagiranja druge osobe ovlaštene za zastupanje u hitnim situacijama kada je prva osoba iz bilo kojeg razloga spriječena, na primjer, kod potpisivanja ugovora o financiranju projekta) (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

Osnove za zastupanje udruge nalazimo prije svega u odredbama Zakona o udrugama, ali i u odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine), gdje je čl. 308. st. 2. ZOO-a regulirano da se ovlaštenje za zastupanje može temeljiti na zakonu, statutu, društvenom ugovoru ili pravilima pravne osobe, aktu nadležnog državnog tijela ili na očitovanju volje

zastupanog (punomoć). Na temelju ovih propisa možemo izvesti zaključak da osnove za zastupanje udruga mogu biti (Zlatović, 2019):

- zakon
- konstitutivni akt ili odluka donesena u udruzi, te oduzimanje ovlasti za zastupanje
- akt (odluka) nadležnog tijela
- povjeravanje obavljanja određenih poslova
- pravni posao.

Sukladno Zakonu o udrugama, samo punoljetna, poslovno sposobna fizička osoba, ako joj poslovna sposobnost nije oduzeta u dijelu sklapanja pravnih poslova, može zastupati udrugu i zaključivati pravne poslove u ime i za račun udruge. Nadležnosti osobe ovlaštene za zastupanje koje su izrijekom uređene ovim člankom, ne mogu se prenijeti na drugo tijelo udruge. S druge strane, osoba ovlaštena za zastupanje može izvršavanje pojedinih radnji povjeriti drugom članu udruge ili, primjerice, odvjetniku, temeljem pisane punomoći uz napomenu da time ne prenosi i svoju odgovornost za te radnje. Osobu ovlaštenu za zastupanje bira i razrješava skupština, osim ako statutom nije propisano da osobe ovlaštene za zastupanje bira i razrješava drugo tijelo udruge koje bira skupština (članak 18.). Osoba ovlaštena za zastupanje ima sljedeća prava i obveze (Vodič za osnivanje udruge):

- odgovara za zakonitost rada udruge,
- vodi poslove udruge sukladno odlukama skupštine, ako statutom nije drukčije propisano,
- odgovorna je za podnošenje skupštini godišnjeg financijskog izvješća,
- dostavlja zapisnik s redovne sjednice skupštine nadležnom uredu koji vodi Registar udruuga,
- sklapa ugovore i poduzima druge pravne radnje u ime i za račun udruge,
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i aktima udruge.

3.4. Nadzor nad poslovanjem

Članovi udruge sami nadziru rad udruge. Ako član udruge smatra da je udruga povrijedila statut ili drugi opći akt udruge, ovlašten je na to upozoriti statutom određeno tijelo udruge odnosno skupštinu, ako statutom nije određeno nadležno tijelo, te zahtijevati da se nepravilnosti otklone. Članak 42. Zakona o udrugama dodatno uređuje prava člana udruge

ako nadležno tijelo udruge ne postupi po njegovu zahtjevu u roku. Ovim člankom se propisuje da općinski sud (kao sud opće mjesne nadležnosti u građanskim stvarima, a ne županijski sud kao u dosadašnjem Zakonu), treba biti nadležan za tužbu, koja se može podnijeti ako se upozorenje ne razmotri u propisanim rokovima. Uz unutarnji nadzor nad radom udruge kojeg provode sami članovi, Zakon predviđa i inspekcijски nadzor kojeg obavlja nadležni ured za opću upravu (članak 43.). Taj se nadzor odnosi na prijavu promjene statuta, naziva, adrese sjedišta, izbor osoba ovlaštenih za zastupanje i prestanak rada ili rabe li u pravnom prometu podaci o promjenama, odnosno postupaju li prema promjenama prije nego što su upisane u Registar udruga, rabe li naziv pod kojim su upisane u Registar udruga (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

3.5. Ostali poslovi upravljanja

Zakon obvezuje osnivače udruge da statutom utvrde načine rješavanja sporova koji se mogu pojaviti u udruzi. Pri tome udruga statutom može odrediti da se u slučaju spora imenuje posebno ad hoc tijelo koje će rješavati sporove ili rješavanje sporova staviti u nadležnost stalnog tijela (primjerice sud časti). Također, statutom se treba utvrditi što se u udruzi može smatrati sukobom interesa i tko može doći u sukob interesa. Svaki sukob interesa uvijek se procjenjuje u konkretnom slučaju, zato je važno temeljne odredbe o sukobu interesa urediti statutom (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

Likvidator je fizička ili pravna osoba koju je imenovalo nadležno tijelo udruge i koja je kao likvidator upisana u Registar udruga. Likvidator ne mora, ali može biti član udruge, pa tako likvidator može biti i osoba ovlaštena za zastupanje udruge. Likvidator zastupa udrugu u postupku likvidacije te se otvaranjem likvidacijskog postupka upisuje u Registar udruga kao osoba ovlaštena za zastupanje udruge do okončanja postupka likvidacije i brisanja udruge iz Registra udruga. Likvidatora može imenovati skupština udruge ako je tako utvrđeno statutom ili drugo tijelo upravljanja udrugom kojem je to stavljeno u nadležnost. Likvidator se bira odnosno imenuje iz reda članova udruge ili se imenuje fizička ili pravna osoba koja nije član udruge (primjerice, savez čiji je udruga članica, odvjetnik, javni bilježnik i slično). Ipak, preporuka je da za likvidatora bude imenovana osoba iz reda članova udruge, a najprikladnije rješenje je da to bude osoba ovlaštena za zastupanje udruge. Ta osoba, zajedno s drugim tijelima udruge, preuzima odgovornost za rad udruge, ali preuzima i odgovornost u slučaju pokretanja postupka za prestanak postojanja udruge (Vodič za osnivanje udruge, 2015).

4. POREDBENI PREGLED USTROJSTVA I ORGANIZACIJE POJEDINIH NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA

4.1. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihov cilj

Uvidom u statute analiziranih saveza proizlaze sljedeći ciljevi nacionalnih sportskih saveza.

Ciljevi Hrvatskog atletskog saveza su:

- razvoj i promicanje atletskog sporta,
- poticanje vrhunskog sportskog stvaralaštva i stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih sportskih dometa,
- promicanje odgojnih funkcija sporta (Statut Hrvatskog atletskog saveza, 2015).

Svrha i cilj Hrvatskog auto i karting saveza je:

- praćenje, poticanje i ostvarivanje potreba svojih članova, sportskih udruga i sportske djelatnosti auto i karting sportova (Statut Hrvatskog auto i karting saveza, 2017).

Ciljevi Hrvatskog golf saveza (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015)

- savez djeluje na području sporta.
- usklađivanje posebnih i zajedničkih interesa, planiranja i organiziranja razvoja i promicanja golfa, obavljanje djelatnosti i provođenje golfskih sportskih programa.
- promidžba i osvješćivanje javnosti o značenju golfa kao zdravog načina života bez obzira na dob, spol i socijalni položaj igrača

Ciljevi Hrvatskog košarkaškog saveza su (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018):

- razvitak i promicanje košarkaškog sporta,
- stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u košarci,
- širenje aktivnosti košarkaškog sporta, osobito djece i mladeži,
- razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članica košarkaškog sporta,
- ostvarivanje međunarodnih sportskih veza i suradnje, □ promicanje odgojnih zadaća u sportu u duhu fair-play-a, razumijevanje, tolerancija i odgovornost kroz bavljenje košarkaškim sportom,
- promicanje olimpijskih ideala. Savez sukladno ciljevima djeluje na području sporta. Savez u ostvarivanju ciljeva iz ovog Statuta surađuje s tijelima državne uprave, područne

(regionalne) i lokalne samouprave, visokoobrazovnim ustanovama, školama i drugim obrazovno-odgojnim ustanovama te s odgovarajućim znanstvenim institucijama.

Ciljevi Hrvatskog nogometnog saveza su:

- promicanje i unapređenje nogometnog sporta u Republici Hrvatskoj, te predstavljanje hrvatskog nogometa u inozemstvu (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Ciljevi HPO-a su (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015):

- Unapređivanje zdravlja i rehabilitacije osoba s invaliditetom putem sporta i sportsko rekreativnih aktivnosti osoba s invaliditetom;
- Širenje paraolimpijskog sporta, etičkih i moralnih normi u sportu osoba s invaliditetom,
- Razvoj sporta i sportskih djelatnosti osoba s invaliditetom, štiteći identitet sportova za osobe s invaliditetom;
- Poticanje, promicanje i skrb o cjelokupnom hrvatskom sportu osoba s invaliditetom, te njegovo predstavljanje pred Međunarodnim paraolimpijskim odborom i odgovarajućim međunarodnim sportskim organizacijama i udruženjima te pred tijelima državne uprave RH;
- Usklađivanje, poticanje i skrb o aktivnostima nacionalnih sportskih saveza u sportovima za osobe s invaliditetom;
- Poticanje, organizacija i usklađivanje sporta osoba s invaliditetom na razini gradova, županija i općina.

Ciljevi HPO-a su (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015):

- Unapređivanje zdravlja i rehabilitacije osoba s invaliditetom putem sporta i sportsko rekreativnih aktivnosti osoba s invaliditetom;
- Širenje paraolimpijskog sporta, etičkih i moralnih normi u sportu osoba s invaliditetom,
- Razvoj sporta i sportskih djelatnosti osoba s invaliditetom, štiteći identitet sportova za osobe s invaliditetom;
- Poticanje, promicanje i skrb o cjelokupnom hrvatskom sportu osoba s invaliditetom, te njegovo predstavljanje pred Međunarodnim paraolimpijskim odborom i odgovarajućim međunarodnim sportskim organizacijama i udruženjima te pred tijelima državne uprave RH; (5) Usklađivanje, poticanje i skrb o aktivnostima nacionalnih sportskih saveza u sportovima za osobe s invaliditetom

- Poticanje, organizacija i usklađivanje sporta osoba s invaliditetom na razini gradova, županija i općina.

Temeljni ciljevi postojanja i djelovanja HRS-a jesu:

- sveukupni razvitak i unapređenje uvjeta podvodnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj,
- zaštita vlastitih interesa i interesa svojih članica u zemlji i svijetu,
- poticanje istraživanja i inovacija, te unapređenje stručnog rada i osposobljavanja u podvodnim djelatnostima,
- razvitak zdravstvenih i psiho-fizičkih sposobnosti, vještina, znanja i mogućnosti, osobito djece i mladeži, putem bavljenja podvodnih aktivnosti
- zaštita i unapređivanje životnog i radnog okoliša,
- promicanje i afirmacija hrvatskih udruga podvodnih aktivnosti i natjecatelja u svijetu,
- njegovanje duha zajedništva, sportskog duha, vrijednosti tehničkog stvaralaštva, humanosti, međusobnog poštivanja, te suradnje i prijateljstva među ljudima neovisno o njihovoj političkoj, rasnoj, nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti i svjetonazoru,
- njegovanje domoljublja.

Ciljevi Hrvatskog teniskog saveza su:

- razvitak i promicanje teniskog sporta,
- stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u teniskom sportu,
- širenje i usklađivanje aktivnosti svojih članova,
- razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članova,
- utvrđivanje politike razvoja teniskog sporta u Republici Hrvatskoj,
- promicanje odgojnih zadaća u sportu u duhu fair-play-a, razumijevanja, tolerancije i odgovornosti kroz bavljenje teniskim sportom,
- utvrđivanje sustava teniskih natjecanja u Republici Hrvatskoj,
- promicanje olimpijskih ideala (Statut Hrvatskog teniskog saveza, 2019).

Ciljevi Hrvatskog vaterpolo saveza su:

- poticanje i promicanje vaterpolskog sporta odnosno njegovu aktivnost u Republici Hrvatskoj (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017).

Osnovni cilj Hrvatskog zrakoplovnog saveza je:

- razvijanje i promicanje zrakoplovnih sportova, zrakoplovnih rekorda i zrakoplovno tehničkoga obrazovanja u zrakoplovnim granama i podgranama definiranim Nomenklaturom sportova FAI i to u: letenju avionima, helikopterima, zrakoplovnom jedriličarstvu, padobranstvu, balonstvu, ovjesnom jedriličarstvu i parajedriličarstvu, ultra lakom zrakoplovstvu, samogradnji, zrakoplovnom i raketnom modelarstvu (Statut Hrvatskog zrakoplovnog saveza, 2016).

Na koncu se može zaključiti da se analizirani savezi uglavnom ne razlikuju s obzirom na ciljeve. Ti se ciljevi uglavnom odnose na razvitak i promicanje konkretnog sporta, stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u sortu, širenje aktivnosti dotičnom sportu osobito djece i mladeži, razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članica, ostvarivanje međunarodnih sportskih veza i suradnje, promicanje odgojnih zadaća u sportu u duhu fair-play-a, razumijevanje, tolerancija i odgovornosti kroz bavljenje sportom, te promicanje olimpijskih ideala.

4.2. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihovo članstvo

U statutima saveza se posebno ističu odredbe vezane uz pitanja tko može biti član saveza, koji su uvjeti za članstvo, postupak ućlanjenja, prava i obveze članova i prestanak članstva.

Uglavnom, sve analizirane udruge u svojim statutima navode da njihovo članstvo čine sportske udruge i županijski savezi, gradski savezi, odnosno grada Zagreba, trgovačka društva, druge udruge čija je djelatnost od značenja i interesa za dotični sport. član Hrvatskog auto i karting saveza pridodaje i udruge stručnih djelatnika u auto i/ili karting sportovima koji prihvaćaju i provode svrhu, ciljeve i zadatke Saveza te plaćaju članarinu (statut Hrvatskog auto i karting saveza), slično kao i statut Hrvatskog golf saveza koji kao članove navodi udruge stručnih djelatnika u golfu (suci, treneri, zdravstveni radnici i dr.) (statut Hrvatskog golf saveza). Stručne djelatnike u svoje članstvo propisuje i statut Hrvatskog nogometnog saveza koji propisuje da članovi Saveza mogu biti udruge stručnih djelatnika u nogometu te udruge u koje se udružuju sportaši istog sporta (Statut Hrvatskog nogometnog saveza).

Pojedini savezi, kao npr. Hrvatski golf savez određuju posebne uvjete za članstvo. Tako Statut Hrvatskog golf saveza propisuje da su punopravni članovi HGS sportski golf klubovi koji su

se, do prijema u članstvo HGS na skupštini održanoj 11. ožujka 2009., najmanje jednu natjecateljsku sezonu natjecali u Hrvatskoj golf ligi i sudjelovali na Pojedinačnom golf prvenstvu Hrvatske, a nakon Skupštine od 11. ožujka 2009. ako su sudjelovali najmanje jednu natjecateljsku sezonu u golf ligi HGU/HGS i sudjelovali na Pojedinačnom prvenstvu HGU/HGS (statut Hrvatskog golf saveza). Također, za saveze propisuju da mogu biti član ako u svom članstvu imaju najmanje tri sportska golf kluba koji su punopravni članovi, a Strukovne udruge stječu status punopravnog člana HGS nakon što najmanje jednu godinu ostvarenjem svoga programa rada aktivno sudjeluju u aktivnostima (statut Hrvatskog golf saveza).

Hrvatski košarkaški savez za sve članove uvjetuje da imaju pravo korištenja ili da su vlasnici sportskog objekta koji udovoljava propisima sporta te udovoljava uvjetima za sigurnost i zdravlje sportaša i drugih osoba za bavljenje košarkaškim sportom, te da ima ugovorene odnose s osobom koja ima propisanu stručnu spremu odnosno koja je osposobljena za stručne poslove u sportu u skladu sa zakonom, a za košarkaške saveze gradova, županija i košarkaški savez Grada Zagreba propisuje da mogu postati članicom Saveza ako imaju najmanje tri košarkaška kluba uključena u Sustav natjecanja (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da su nogometni klubovi i nogometni savezi gradova posredni članovi Saveza putem članstva u županijskim nogometnim savezima i Zagrebačkom nogometnom savezu, dok su Županijski nogometni savez i Zagrebački nogometni savez neposredni su članovi Saveza (Statut Hrvatskog nogometnog saveza).

Članice HPO-a mogu biti punopravne i pridružene te podupirajuće. Punopravne članice su nacionalni sportski savezi osoba s invaliditetom prema vrsti sporta, nacionalni sportski savezi osoba s invaliditetom prema vrsti invaliditeta, sportski savezi osoba s invaliditetom na razini gradova, županija i Grada Zagreba; sportski savezi osoba s invaliditetom gradova, županija i Grada Zagreba prema vrsti sporta, sportski savezi osoba s invaliditetom gradova, županija i Grada Zagreba prema vrsti invaliditeta) (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Ako je član HPO-a Nacionalni sportski savezi osoba s invaliditetom prema vrsti sporta, on mora ispunjavati sljedeće kriterije i uvjete: da je međunarodnu federaciju istog sporta priznao IPC, odnosno da se taj sport nalazi na popisu IPC sportova; ili da je međunarodna federacija učlanjena u Opće udruženje međunarodnih sportskih federacija (AGFIS -GAISF) (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Članicama HRS-a mogu postati pravne osobe, i to: udruge podvodnih djelatnosti odnosno ronilački klubovi, ronilački savezi županija, ronilački savezi gradova, Grada Zagreba, te druge pravne osobe, koje ostvaruju programe tehničke i sportske kulture u podvodnim djelatnostima (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Udruga podvodnih djelatnosti, odnosno ronilački klub može biti primljen/a u punopravno članstvo HRS-a ako (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015):

- okuplja najmanje deset poslovno sposobnih članova s položenom ronilačkom kategorijom i s ispunjenom pristupnicom,
- raspolaže s objektima, opremom i drugim uvjetima neophodnim za ostvarivanje ciljeva i zadataka propisanih svojim statutom,
- ima program rada i svog razvoja,
- ima Statut usklađen sa Zakonom o udrugama i/ili Zakonom o tehničkoj kulturi i/ili Zakonom o sportu i Statutom HRS-a,
- upisan je u Registar udruga nadležnog tijela državne uprave i
- platio je godišnju članarinu HRS-u.

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza određuje da članovi Saveza su sportski klubovi, županijski i gradski vaterpolski savezi, vaterpolski Savez Grada Zagreba, a mogu biti vaterpolske udruge (suci, treneri, zdravstveni radnici), te udruge u koje se udružuju sportaši vaterpolskog sporta (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017).

Podupirajućim članom Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza može postati svaka pravna osoba koja, sukladno propisanim uvjetima, novčanom potporom ili na drugi način pomaže razvitak i napredak vaterpolo sporta, te ostvarivanje ciljeva i djelatnosti Saveza. Podupirajući član ima pravo biranja predstavnika u Skupštinu Saveza, sukladno ovom Statutu, ali bez prava odlučivanja u tijelima Saveza (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017).

Uglavnom, sve analizirane udruge u svojim statutima navode da odluku o učlanjenju novog člana donosi izvršni (upravni) odbor saveza, popis osoba ovlaštenih za zastupanje, te izjavu da prihvaćaju Statut saveza. Izuzetak je Hrvatski nogometni savez čiji Statut propisuje da odluku o učlanjenju u Savez donosi Skupština Saveza, a između dviju sjednica Skupština, odluku o prijemu u privremeno članstvo, donosi Izvršni odbor (Statut Hrvatskog nogometnog saveza)

Prilikom učlanjenja uglavnom svi savezi propisuju da su novi članovi prilikom zahtijeva za učlanjenje dužni predati statut, rješenje nadležnog tijela o registraciji, OIB, matični broj i broj žiro računa.

Hrvatski auto i karting savez dodatno zahtijeva da novi član mora imati ugovorene odnose s osobom koja ima propisanu stručnu spremu odnosno koja je osposobljena za stručne poslove u sportu (Statut Hrvatskog auto i karting saveza).

Hrvatski golf savez dodatno zahtijeva i Program djelatnosti i aktivnosti za predstojeće jednogodišnje razdoblje.

Hrvatski košarkaški savez dodatno zahtijeva i izjavu o prihvaćanju pravila Olimpijske povelje, Etičkog i Medicinskog kodeksa kao i Svjetskog kodeksa protiv dopinga (WADA). Također, Statut propisuje da Statut članice mora biti usklađen sa zakonom i ovim Statutom, a ocjenu usklađenosti daje Upravni odbor Saveza pri donošenju odluke o učlanjenju (statut Hrvatskog košarkaška saveza).

Hrvatski nogometni savez zahtijeva još i odluku nadležnog tijela o udruživanju u Savez (Statut Hrvatskog nogometnog saveza).

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza propisuje da odluku o učlanjenju donosi Skupština HPO-a. Između sjednica Skupštine HPO-a odluku o prijemu u privremeno članstvo donosi Izvršni odbor HPO-a, do sjednice Skupštine HPO-a (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Statut Hrvatskog ronilačkog saveza navodi da udruga podvodnih aktivnosti, odnosno ronilački klub, strukovni ronilački savez županije, ronilački savezi gradova, te ronilački savez Grada Zagreb koji se žele udružiti u HRS i postati njegovom članicom između ostalog podnose i popis članova (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Udruga podvodnih djelatnosti, odnosno ronilački klub može biti primljen/a u punopravno članstvo HRS-a ako između ostalog:

okuplja najmanje deset poslovno sposobnih članova s položenom ronilačkom kategorijom i s ispunjenom pristupnicom, te raspolaže s objektima, opremom i drugim uvjetima neophodnim za ostvarivanje ciljeva i zadataka propisanih svojim statutom (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Uglavnom svi statuti propisuju da su prava i obveze redovnih članova djelovati u radu Saveza i predlagati mjere i djelatnosti radi uspješnijeg ostvarivanja ciljeva i zadaća Saveza. Članovi

moraju provoditi odluke i Zaključke tijela Saveza i odgovorne su za njihovu provedbu, predlažu, biraju i budu birani u tijela Saveza, poštuju Statut i druga pravila, redovito plaćaju članarinu.

Počasni i pridruženi članovi u Statutima svih saveza nemaju pravo glasanja na sjednicama Skupštine, mogu prisustvovati istima temeljem primljenog poziva ili bez istog, a nisu odgovorni za provođenje odluka Skupštine.

Dodatno, članovi Hrvatskog golf saveza imaju pravo dobiti stručnu i organizacijsku pomoć od HGS u okviru njegovih mogućnosti, te obvezu aktivnog sudjelovanja na populariziranju golfa i dizanju kvalitete igrača golfa, a osobito u radu s mladima, kao i omogućiti svojim igračima pripreme i nastupe za potrebe reprezentacije (Statut Hrvatskog golf saveza).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da su članovi Saveza dužni osigurati da je njihov statut i ostali opći akti, budu sukladni zakonima, Statutu saveza i ostalim općim aktima Saveza i statutu i ostalim propisima FIFA-e i UEFA-e, dostaviti Savezu na odobrenje (posredni članovi svom ŽNS/Zagrebačkom nogometnom savezu) svoje statute i njihove izmjene odnosno rješenja nadležnih tijela kojim se ti akti odobravaju i ovjeravaju (Statut Hrvatskog nogometnog saveza).

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza određuje da član Saveza, kao niti bilo tko drugi ne može organizirati međunarodna sportska natjecanja i priredbe u vaterpolskom sportu bez prethodne suglasnosti Saveza (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017)

U gotovo svim statutima se propisuje da članstvo u savezu prestaje istupanjem, zbog neplaćanja članarine u određenom razdoblju, isključenjem iz članstva u slučajevima kada su narušene statutarne norme i/ili kada svojim radnjama štete ugledu ili na drugi način narušavaju interese Saveza, prestankom rada i brisanjem iz registra, te smrću člana.

Odluku o prestanku članstva u gotovo svim statutima donosi Izvršni (Upravni) odbor.

U Hrvatskom košarkaškom savezu i Hrvatskom nogometnom savezu za odluku o isključenju donesenom od strane Upravnog odbora Saveza je potrebna natpolovična većina svih članova Upravnog odbora. Također, prije donošenja odluke o isključenju iz članstva, Upravni odbor S Hrvatskog košarkaškog saveza mora upozoriti članicu na nedostatke u radu, predložiti da se oni otklone te da članica Saveza u roku, koji ne može biti duži od 90 dana, otkloni razloge zbog kojih bi mogla biti isključena iz članstva Saveza (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza).

Statut HNS-a dodatno propisuje da članstvo županijskog saveza prestaje smanjenjem broja klubova ispod broja tri u jednom županijskom savezu (Statut Hrvatskog nogometnog saveza).

4.3. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na njihova tijela

Iz tablice je vidljivo da svi savezi imaju skupštinu (predstavničko tijelo), Izvršni (upravni) odbor, nadzorni odbor (osim HNS-a), predsjednika, tajnika (osim Hrvatskog teniskog saveza), disciplinsko tijelo i arbitražno tijelo (osim Hrvatskog teniskog saveza i Hrvatskog zrakoplovnog saveza). U nastavku slijedi najprije komparativnima analiza spomenutih, zajedničkih tijela. U sljedećoj tablici su navedena tijela analiziranih saveza.

Tablica 1: Tijela analiziranih saveza

	HAS	HAKS	HGS	HKS	HNS	HPS	HRS	HTS	HVS	HZS
Skupština	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Izvršni (upravni) odbor	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Nadzorni odbor	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Predsjednik	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Disciplinsko tijelo	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Arbitražno tijelo	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
Ured saveza	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
Direktor	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-

Izvor: Izrada autora

Skupština je najviše tijelo upravljanja Savezom. Sjednicu Skupštine saziva Upravni odbor, Redovna sjednica Skupštine saziva se svake godine, a izborna svake četiri godine. Osim redovitih i izbornih sjednica mogu se održavati izvanredne, tematske i svečane sjednice.

Skupština:

- utvrđuje Poslovnik o radu sjednice Skupštine.
- usvaja Statut, njegove izmjene i dopune, statutarne odluke te daje njihovo tumačenje,
- usvaja plan razvoja i godišnji program rada,
- utvrđuje politiku i dugoročno programsko poslovanje Saveza
- usvaja financijski plan i prihvaća temeljni financijski izvještaj,
- bira i opoziva predsjednika Saveza
- bira i razrješava predsjednika, dopredsjednike, Izvršni odbor, Nadzorni odbor, Stegovni odbor i Arbitražu
- prihvaća izvješće o poslovanju Saveza,
- utvrđuje mjere za omasovljenje udruge,
- donosi odluke o otuđenju nepokretne imovine,
- verificira mandat članova Skupštine,
- donosi odluku o eventualnom prestanku rada Saveza,
- bira i opoziva članove Upravnog odbora i Nadzornog odbora,
- odlučuje o prestanku rada i raspodjeli imovine u slučaju prestanka rada,

Uglavnom svi statuti propisuju da izvanrednu Skupštinu Predsjednik Saveza mora sazvati: kada prosudi da je potrebno sazvati Skupštinu na zahtjev najmanje jedne trećine članica ili na zahtjev Izvršnog odbora ili na zahtjev Nadzornog odbora.

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da na zahtjev Izvršnog odbora Saveza ili najmanje 1/2 neposrednih članova Saveza predsjednik Saveza saziva izvanrednu sjednicu Skupštine (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Uglavnom svi statuti propisuju da je skupština pravovaljana ako sjednici prisustvuju predstavnici sa natpolovičnom većinom, Skupština donosi odluke većinom glasova nazočnih predstavnika na sjednici.

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza dodatno propisuje da Skupština donosi odluke dvotrećinskom većinom glasova nazočnih članova na Skupštini s pravom glasa, u sljedećim

slučajevima: - kod donošenja Statuta HPO-a kao i njegovih izmjena i dopuna - kod odlučivanja o prestanku članstva u Skupštini (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015)

Hrvatski golf savez propisuje da Sportski golf klubovi koji su punopravni članovi HGS, stječu daljnji broj glasova na Skupštini prema broju prijavljenih igrača i to na sljedeći način (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015):

- Od 50 do 100 prijavljenih igrača donosi 1 dodatni glas,
- Od 101 do 150 prijavljenih igrača donosi 2 dodatna glasa,
- Od 151 pa nadalje prijavljenih igrača donosi 3 dodatna glasa

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da ovisno o broju registriranih klubova upisanih u Matičnu knjigu Saveza, županijski savezi biraju predstavnike u Sabor po kriteriju: na svakih započelih pet klubova jednog predstavnika (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da Skupštinu čine (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019):

- jedan zastupnik svakog županijskog nogometnog saveza/ZNS-a,
- dva zastupnika svakog kluba najvišeg stupnja natjecanja nogometa u kojem polovina klubova ima profesionalni status,
- dva zastupnika klubova Druge HNL, koji predstavljaju sve klubove Druge HNL,
- tri zastupnika klubova Treće HNL, koji predstavljaju sve klubove Treće HNL,
- deset zastupnika klubova stupnjeva natjecanja nižih od Treće HNL, uz poštivanje regionalne zastupljenosti, - jedan zastupnik ženskog nogometa,
- jedan zastupnik udruženja nogometaša klubova najvišeg stupnja natjecanja,
- jedan zastupnik udruženja trenera klubova najvišeg stupnja natjecanja.

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza propisuje da HPO-a. Skupštinu HPO čine:

(1) Po jedan predstavnik:

- nacionalnog sportskog saveza osoba s invaliditetom prema vrsti sporta;
- nacionalnog sportskog saveza osoba s invaliditetom prema vrsti invaliditeta;
- sportskog saveza osoba s invaliditetom gradova, županija i Grada Zagreba,
- sportskog saveza osoba s invaliditetom gradova, županija i Grada Zagreba prema vrsti sporta;

- sportskog saveza osoba s invaliditetom gradova, županija i Grada Zagreba, prema vrsti invaliditeta;
- za svaki paraolimpijski sport i vrstu invaliditeta koji se prakticira u RH, a da nije osnovan nacionalni sportski savez osoba s invaliditetom; g. neparaolimpijskih sportova i sportske rekreacije;

(2) Dva predstavnika vrhunskih sportaša;

(3) Članovi Skupštine po funkciji su:

- predsjednik HPO-a
- predstavnici iz Hrvatske u EPC izvršnom odboru;
- predstavnici iz Hrvatske u IPC izvršnom odboru;

(4) po jedan predstavnik pridruženih članica.

Statuti Hrvatskog ronilačkog saveza, Hrvatskog zrakoplovnog saveza i Hrvatskog vaterpolo saveza propisuju da Svaka punopravna članica HRS-a bira po jednog zastupnika i jednog zamjenika zastupnika u Sabor HRS-a (svaka članica ima samo 1 glas) (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Statut hrvatskog teniskog saveza (2019) propisuje da Skupštinu Saveza čine izabrani predstavnici članova Saveza na sljedeći način:

- Županijski teniski savezi i Zagrebački teniski savez svaki po jednog predstavnika ukupno 21 predstavnik
- Županijski teniski savezi i Zagrebački teniski savez s obzirom na broj teniskih klubova svojih članova imaju pravo na daljnju zastupljenost kako slijedi:
 - 4-5 članova daje u Skupštinu Saveza 1 predstavnika
 - 6-10 članova daje u Skupštinu Saveza 2 predstavnika
 - 11-15 članova daje u Skupštinu Saveza 3 predstavnika
 - 16-20 klubova daju u Skupštinu Saveza 4 predstavnika
 - 21-25 članova daje u Skupštinu Saveza 5 predstavnika
 - 26-30 članova daje u Skupštinu Saveza 6 predstavnika
 - 31 i više članova daje u Skupštinu Saveza 7 predstavnika
- Hrvatski teniski savez veterana 1 predstavnika
- Hrvatski teniski savez tenisača u kolicima 1 predstavnika
- Sekcija teniskih trenera 1 predstavnika

- Sekcija teniskih sudaca 1 predstavnika

Upravni (Izvršni) odbor je izvršno tijelo. Zajednički poslovi u Izvršnog odbora u svim analiziranim statutima su:

- utvrđuje prijedlog Statuta Saveza i drugih općih akata, što ih donosi ili razmatra Skupština
- predlaže Skupštini donošenje plana i programa razvoja u olimpijskom ciklusu, godišnji program, financijski plan, te prihvaćanje završnog računa Saveza
- predlaže Skupštini uvjete i način korištenja sredstava
- izvršava financijski plan Saveza i u okviru financijskog plana odlučuje o rasporedu i dinamici korištenja sredstava, u skladu s prilivom sredstava
- upravlja pokretnom i nepokretnom imovinom Saveza
- donosi poslovne odluke u skladu s poslovnom politikom utvrđenom na Skupštini
- osniva stalna ili povremena radna tijela - povjerenstva i imenuje članove
- donosi Poslovnik o svom radu
- odlučuje o organizaciji i načinu obavljanja stručno - tehničkih i administrativnih poslova, te pomoćnih poslova za potrebe Saveza i udruženih organizacija (osnivača)
- priprema dokumentaciju i predlaže sazivanje Skupštine
- donosi kalendar domaćih i međunarodnih natjecanja
- imenuje izbornike za pojedine reprezentacije i stručne stožere državnih reprezentacija,

U nastavku slijedi specifičnosti pojedinih saveza po pitanju sastava, nadležnosti i djelokruga rada Izvršnog odbora.

Gotovo svi statuti propisuju da Izvršni odbor osniva i raspušta sve komisije i odbore (pomoćna tijela), te imenuje predsjednika i članove stalnih i povremenih tijela Saveza

Statut hrvatskog atletskog saveza propisuje da na prijedlog predsjednika, Skupština bira Izvršni odbor, koji ima 11 (jedanaest) članova, a koji se biraju iz redova članova Skupštine saveza. Predsjednik saveza ima pravo u Izvršni odbor, kooptirati do 2 nova člana. Mandat članova Izvršnog odbora traje do 4 godine (Statut hrvatskog atletskog saveza, 2015).

Statut Hrvatskog auto i karting saveza propisuje da Upravni odbor čine predsjednik Skupštine koji je ujedno i predsjednik Saveza, predsjednik Odbora za auto sportove, predsjednik Odbora za karting sport koji su članovi Upravnog odbora po funkcijama, te 14 članova od kojih najmanje dva moraju biti stručne osobe u auto i/ili karting sportovima. Sve članove Upravnog odbora bira Skupština s kandidacijske liste (Statut Hrvatskog auto i karting saveza).

Statut Hrvatskog auto i karting saveza propisuje da Upravni odbor imenuje i razrješava:

- Glavnog tajnika,
- dva zamjenika predsjednika Saveza iz redova članova Upravnog odbora,
- dva pomoćnika predsjednika Saveza nadležne za pravne i gospodarske djelatnosti iz redova članova Upravnog odbora
- imenuje i razrješava najviše dva člana Upravnog odbora između dvije sjednice Skupštine,
- članove stručnih odbora i općih komisija,
- predstavnike Saveza u državnim i međunarodnim sportskim udrugama i njihovim tijelima.

Statut Hrvatskog ronilačkog saveza (2015) propisuje da Izvršni odbor imenuje, bira i razrješuje:

- Predsjednike i članove stručnih radnih tijela HRS-a, osim tijela koje bira i imenuje Sabor,
- Tajnika HRS-a,
- likvidatora HRS-a,
- uređivački odbor, glavnog i odgovornog urednika i druge osobe odgovorne za izdavanje glasila HRS-a,
- zastupnika i zamjenika zastupnika HRS-a u Hrvatskoj zajednici tehničke kulture i Hrvatskom olimpijskom odboru, te predstavnike u tijela drugih organizacija u zemlji i inozemstvu čijim je HRS članom ili s kojima surađuje u zemlji i inozemstvu.

Statut Hrvatskog golf saveza propisuje da se Izvršni odbor sastoji se od trinaest (13) članova. Članovi Izvršnog odbora po svojem položaju su: Predsjednik HGS koji je ujedno predsjednik Izvršnog odbora, Tajnik HGS, a ostale članove Izvršnog odbora predlaže Predsjednik, a bira ih Skupština na razdoblje od 4 godine (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015).

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da Upravni odbor čini predsjednik i 14 članova. Deset članova Upravnog odbora Sabor bira iz redova predstavnika u Saboru. Kako bi kandidat za izbor deset članova Upravnog odbora došao na kandidacijsku listu mora biti predložen od predstavnika u Saboru i o njihovom izboru se tajno glasuje. Četiri člana Upravnog odbora koji se biraju izvan redova predstavnika u Saboru predlaže predsjednik Saveza, a Upravni odbor donosi odluku ukoliko je najmanje 7 članova Upravnog odbora biranih iz redova predstavnika u Saboru glasalo za takvu odluku (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Nadalje, Statut Hrvatskog košarkaškog saveza i Hrvatski nogometni savez propisuje da Upravni odbor imenuje i razrješava Glavnog tajnika Saveza, te da imenuje i razrješava likvidatora (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da Izvršni odbor ima 17 članova, te da u Izvršni odbor može biti, u pravilu, izabran samo jedan član iz pojedinog neposrednog člana Saveza. Izvršni odbor pravovaljano odlučuje ako je sjednici prisutno više od polovine ukupnog broja članova, a donosi odluke većinom glasova prisutnih članova (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza (2015) propisuje da Izvršni odbor je izvršno i upravno tijelo koje broji 11 članova, od kojih su dva dopredsjednika. Postupak izbora i imenovanja članova Izvršnog odbora propisuje se posebnim aktom, koji donosi Izvršni odbor.

Statut Hrvatskog ronilačkog saveza (2015) propisuje da Upravni odbor tvori sedam članova: Predsjednik, Dopredsjednik HRS-a i pet članova, koje iz reda zastupnika punopravnih članica bira Sabor HRS-a na vrijeme od četiri godine s mogućnošću ponovnog izbora.

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza (2017) propisuje da Upravni odbor ima 9 - 17 članova. Sastav Upravnog odbora sačinjavaju: predsjednik Saveza po položaju i najmanje 8 članova Upravnog odbora koje predlaže predsjednik i verificira Skupština, te ostale članove koje bira Upravni odbor na prijedlog predsjednika Saveza, a verificira sljedeća Skupština.

Statut Hrvatskog teniskog saveza (2019) propisuje da se Upravni odbor sastoji od Predsjednika i četrnaest članova. Trinaest članova Upravnog odbora Saveza, od kojih šest članova moraju biti iz redova teniskih klubova, isključivo na prijedlog predsjednika Saveza, natpolovičnom većinom svih članova bira Skupština Saveza. Jednog člana Upravnog odbora Saveza daje najuspješniji teniski klub u prethodnoj kalendarskoj godini, a potvrđuje ga natpolovičnom većinom svih članova Skupština Saveza.

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da su stalna radna tijela Izvršnog odbora: Stručna komisija, Natjecateljska komisija, Komisija za novčano-materijalno poslovanje, Komisija za internu reviziju, Komisija za marketing, Komisija za inozemne poslove, Komisija za mlađe uzraste, Komisija za mali nogomet i nogomet na pijesku, Komisija za izdavačku djelatnost, Zdravstvena komisija, Komisija za ženski nogomet, Komisija za sportsku infrastrukturu, Komisija za propise, Komisija nogometnih sudaca, Komisija nogometnih trenera, Komisija za veteranski nogomet, Komisija za Fair-Play, Komisija za

profesionalni nogomet, Komisija za amaterski nogomet i Grassroots, Komisija za sigurnost članova (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza (2015) propisuje da su radna tijela Izvršnog odbora Statutarna komisija, Odbor za paraolimpijske sportove, te Odbor za neparaolimpijske sportove i sportsku rekreaciju.

Statut Hrvatskog teniskog saveza (2019) da Upravni odbor Saveza može osnovati stručna tijela za pojedino područje djelovanja Saveza. Stalna stručna tijela Upravnog odbora Saveza su: Stručni odbor, Odbor za marketing, Odbor za međunarodnu suradnju, te Odbor za medije.

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza (2017) propisuje da su stalna radna tijela Upravnog odbora :Povjerenstvo za natjecanje, Povjerenstvo za registracije, Povjerenstvo za opće akte, Stručno povjerenstvo, Povjerenstvo za zdravstvenu skrb, Žiri „Trofej HVS-a“

Nadzor nad radom i poslovanjem Saveza obavlja Nadzorni odbor. Skupština bira predsjednika i članove Nadzornog odbora. Članovi Nadzornog odbora ne mogu biti članovi Skupštine Saveza, kao ni članovi odbora odnosno povjerenstava koje bira ili imenuje Skupština ili Upravni odbor, a niti predsjednici Upravnih odbora klubova. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri (4) godine i mogu biti ponovo birani.

Zajednički djelokrug rada Nadzornog odbora u svim analiziranim statutima je da:

- nadzire provođenje zakonitosti u radu i poslovanju Saveza
- nadzire zakonske, ugovorne i druge obveze Saveza
- nadzire poštivanje odredbi Statuta i drugih općih akata Saveza i njegovih organa
- nadzire i analizira ostvarivanje utvrđene financijske politike i financijskog plana

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza (2017) propisuje da Nadzorni odbor ima tri (3) člana, a Skupština bira predsjednika i članove Nadzornog odbora.

Statut Hrvatskog teniskog saveza (2019), Statut Hrvatskog ronilačkog saveza (2015) propisuju da nadzorni odbor ima tri člana koji između sebe biraju Predsjednika.

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, (2015) propisuje da Nadzorni odbor čine tri člana i tri zamjenika, koje bira Skupština na mandat od četiri godine, koji između sebe biraju predsjednika odnosno zamjenika, a svoje odluke donose u punom sastavu većinom glasova.

Hrvatski nogometni savez je jedini od promatranih saveza koji nema nadzorni odbor.

Svi analizirani savezi propisuju da Savez predstavlja i zastupa predsjednik, a u njegovoj odsutnosti odnosno spriječenosti, jedan od dopredsjednika, odnosno druga osoba koji predsjednik ovlasti.

Statut Hrvatskog atletskog saveza propisuje da Savez ima predsjednika i četiri dopredsjednika koji su članovi i Izvršnog odbora. Predsjednika Skupština bira neposrednim glasovanjem. Dopredsjednike bira Skupština na prijedlog Predsjednika (Statut Hrvatskog atletskog saveza, 2015)

Predsjednika HGS. Za svoj rad odgovoran je Izvršnom odboru, Predsjedniku i Tajniku HGS. (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015).

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da Predsjednika bira Sabor neposredno, tajnim glasovanjem, a Predsjednik za svoj rad odgovara Saboru. (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da Savez ima predsjednika i do pet dopredsjednika. Predsjednik Saveza je po dužnosti predsjednik Skupštine i Izvršnog odbora. Predsjednika, koji u trenutku izbora mora biti zastupnik, bira Skupština neposredno tajnim glasovanjem (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

HPO ima predsjednika kojeg, bira Skupština neposredno, tajnim glasovanjem na temelju prijedloga liste kandidata (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Statut Hrvatskog ronilačkog saveza propisuje da je Predsjednik HRS-a dragovoljna dužnost.

Predsjednik HRS-a je ujedno i Predsjednik Upravnog odbora. Predsjednik se bira više od polovice nazočnih članova Sabora. (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Savez ima Predsjednika i do četiri Dopredsjednika koji su članovi Upravnog odbora, a Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza određuje da Predsjednika bira Skupština neposredno, na mandat od četiri godine, javnim glasovanjem na temelju prijedloga liste kandidata udruženih članica (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017)

Glavnog tajnika imenuje Upravni odbor na mandat od četiri godine i može biti ponovno imenovan. Glavni tajnik svoju funkciju obavlja profesionalno ili amaterski, a prava i obveze između Saveza i Glavnog tajnika uređuju se ugovorom o radu ili drugim odgovarajućim ugovorom (Statut Hrvatskog auto i karting saveza, 2017).

Glavni tajnik zastupa Savez, provodi odluke, zaključke i druge akte Skupštine, Upravnog odbora i Nadzornog odbora, te odgovoran je za izvršenje programa i plana razvoja koje

usvaja Skupština i Upravni odbor, te koordinira rad stručnih odbora i komisija (Statut Hrvatskog auto i karting saveza, 2017).

Statut Hrvatskog golf saveza, propisuje da je za svoj rad Tajnik je odgovoran Skupštini, a između dvaju zasjedanja skupštine Predsjedniku HGS. Također, Savez ima i Direktora koji vodi poslovanje HGS i neposredno izvršava program i zadatke HGS sukladno programu i zadacima (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015).

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da Savez ima Glavnog tajnika, kojeg imenuje Upravni odbor na vrijeme od četiri godine. Glavni tajnik je u svom radu samostalan, a svoju funkciju obavlja profesionalno i za svoj rad odgovoran je Upravnom odboru (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Tajnik HNS-a rukovodi Uredom Saveza i odgovoran je za njegov rad. Tajnika imenuje Izvršni odbor na prijedlog izvršnog direktora, njega na mandat od četiri godine na prijedlog predsjednika Saveza imenuje i razrješuje Izvršni odbor Saveza (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

HPO ima glavnog tajnika kojeg svojom odlukom imenuje i razrješava Izvršni odbor, temeljem rezultata provedenog natječaja (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Tajnika HRS-a imenuje Upravni odbor temeljem natječaja na prijedlog natjecajnog povjerenstva i s njim zaključuje ugovor o radu (Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, 2015).

Hrvatski auto i karting savez ima Glavnog tajnika kojeg bira Upravni odbor na vrijeme od četiri godine. Glavni tajnik svoju funkciju obavlja profesionalno (Statut Hrvatskog auto i karting saveza, 2017).

Stegovni odbor je nezavisno tijelo Skupštine Saveza koje vrši nadzor nad poštivanjem odredbi Statuta i drugih općih akata Saveza, te običajnih pravila od strane Saveza. Stegovni odbor rješava sporove i sukobe interesa među članovima saveza, dužnicima Saveza, trenerima i atletičarima. Stegovni odbor čine 3 člana i 3 zamjenika a svoje odluke donose u punom sastavu većinom glasova (Statut Hrvatskog atletskog saveza, 2015).

Časni sud HGS ovlašten je za odlučivanje o disciplinskoj odgovornosti članova. Sastoji se od tri člana koji između sebe biraju predsjednika, a odluke donosi većinom glasova svih članova (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015).

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da Savez ima Predsjednika, dopredsjednika i sedam sudaca Stegovnog suda Saveza bira i razrješava Sabor na vrijeme od četiri godine,

javnim glasovanjem. Stegovni sud sudi u vijećima u sastavu od predsjednika vijeća i dva člana vijeća. (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da Disciplinska komisija ima predsjednika i četiri člana od kojih predsjednik i još jedan član trebaju po struci biti diplomirani pravnici (magistri prava) (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza određuje da Disciplinski sud ima pet članova, svi moraju biti diplomirani pravnici, a bira ih Skupština Saveza, na prijedlog članica Saveza, na mandat od četiri godine. Disciplinski sud bira predsjednika iz svog sastava (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017)

Statut Hrvatskog atletskog saveza propisuje da je Arbitraža Saveza je nezavisno tijelo saveza koje odlučuje o žalbama protiv odluka stegovnog odbora te ostalih odluka tijela saveza donesenih u I stupnju (Statut Hrvatskog atletskog saveza, 2015).

Statut Hrvatskog košarkaškog saveza propisuje da Arbitraža Saveza odlučuje o žalbama protiv odluka Stegovnog suda, odluka Povjerenstva za natjecanje te ostalih tijela Saveza donesenih u prvom stupnju, te rješava i u postupcima spora/sukoba interesa među članovima Saveza o kojima članovi mogu slobodno raspolagati a koji utječe na rad Saveza u cjelini odnosno ako se odnose na pitanja od zajedničkog interesa na sve članove (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Statut Hrvatskog nogometnog saveza propisuje da je Arbitražni sud Saveza samostalni i stalni sud, nadležan za rješavanje sukoba interesa i statusnih pitanja trenera i igrača i u vezi s tim imovinskih sporova koji nastaju između pojedinih subjekata Saveza (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza propisuje da članice odnosno fizičke osobe koje su njihovi članovi, koje međusobne sporove, nastale u svezi s obavljanjem sportske djelatnosti, ne uspiju riješiti pred nadležnim tijelom, već samim svojim članstvom u HPO-u ugovaraju nadležnost ŠAS-a za odlučivanje u tim sporovima, kao i za posredovanje radi mirenja i za odlučivanje u sporovima o pravima kojima mogu slobodno raspolagati ako zakonom nije određeno da za odlučivanje o određenoj vrsti tih sporova postoji isključiva stvarna nadležnost suda u Republici Hrvatskoj (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza određuje da kada postoji spor između članova Saveza ili sukob interesa unutar Saveza koji nije riješen na način utvrđen odredbama ovog Statuta, u sporovima nastalim u svezi s obavljanjem sportske djelatnosti u vaterpolskom sportu, kada je

potrebno posredovanje radi mirenja i za odlučivanje u sporovima o pravima kojima članovi mogu slobodno raspolagati rješavanje spora se povjerava Arbitraži HVS-a, a Savez može posredovanje u mirenju povjeriti Sportskom arbitražnom sudištu HOO-a, o čemu odluku donosi upravni odbor, a sve sukladno zakonskim propisima (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017).

4.4. Analiza i usporedba pojedinih nacionalnih sportskih saveza s obzirom na financiranje

Hrvatski atletski savez ostvaruje prihode vlastitom djelatnošću iz sredstava koje Republika Hrvatska osigurava u Državnom proračunu i koja se putem Hrvatskog olimpijskog odbora dostavlja Savezu; uplatom članarina, dobrovoljnih priloga, darova i drugih izvora u skladnih s zakonom. Sredstvima koja Savez ostvaruje vlastitom djelatnošću, raspolaže Savez, a odluku o njihovom trošenju donosi Izvršni odbor (Statut Hrvatskog atletskog saveza, 2015).

Hrvatski auto i karting savez radi ostvarivanja određenih ciljeva i zadataka HAKS-a, zadovoljavanja interesa i potreba članova, Savez neposredno može obavljati one gospodarske djelatnosti koje su u skladu sa zakonom i drugim propisima, a osobito promidžbene djelatnosti i izdavačka djelatnosti. Imovinu Hrvatskog auto i karting saveza čine nepokretne i pokretne stvari, imovinska prava i novčana sredstva. Imovinom Saveza upravljaju izvršna tijela Saveza. Sredstva koja koristi za postizanje svrhe te za ostvarenje svojih ciljeva i zadataka, Savez stječe iz: prihoda od članarine, sponzorstava, dotacija, donacija i priloga, prihoda od sportskih djelatnosti, proračunskih sredstava za sport Republike Hrvatske, prihoda ostvarenog obavljanjem gospodarskih djelatnosti, prihoda od učešća u dobiti trgovačkih društava u vlasništvu Saveza, koja društva mogu biti osnovana samo ukoliko se dobit upotrebljava za unapređivanje ciljeva i djelatnosti Saveza, prihoda od imovine, te drugih prihoda u skladu sa Zakonom i drugim propisima (Statut Hrvatskog auto i karting saveza, 2017).

Imovinu HGS čine: nekretnine, pokretna imovina, prava i novčana sredstva. Imovinu Saveza čine: novčana sredstva koja je Savez stekao uplatom članarina, dobrovoljnim prilozima i darovima, novčana sredstva koja Savez stekne obavljanjem djelatnosti kojim se ostvaruju ciljevi, obavljanjem djelatnosti, financiranjem programa i projekata Saveza iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te fondova i/ili iz inozemnih izvora, nekretnine i pokretne stvari Saveza. Savez može raspolagati svojom

imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanjem djelatnosti određenih statutom Saveza, u skladu sa zakonom. Članak 60. HGS ne posluje radi ostvarenja dobiti, a ostvari li HGS u svojem poslovanju dobit ista će se namijeniti isključivo u svrhu ostvarivanja ciljeva HGS (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015).

Hrvatski košarkaški savez može obavljati gospodarsku djelatnost sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti. Gospodarske djelatnosti Savez može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njegovi ciljevi utvrđeni ovim Statutom, ali ih ne smije obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove i treće osobe. Ako u obavljanju gospodarske djelatnosti Savez ostvari višak prihoda nad rashodima, on se mora koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih ovim Statutom. Članak 27. Savez može obavljati sljedeće gospodarske djelatnosti: prodaja vlastitih proizvoda izvan prodavaonica na malo sukladno Zakonu o trgovini, organiziranje košarkaških seminara i konferencija, izdavačku djelatnost časopisa „Hrvatska košarka“, marketinška djelatnost. Savez može radi obavljanja gospodarske djelatnosti osnovati trgovačko društvo, udrugu ili drugu pravnu osobu, a uzajamne odnose urediti ugovorom.

Imovinu Hrvatskog košarkaškog saveza čine nekretnine nad kojima Savez stekne pravo vlasništva, pokretna imovina, prava te novčana sredstva koja stekne uplatom članarina svojih članica, dobrovoljnim prilozima i darovima, obavljanjem djelatnosti, dotacijama iz državnog proračuna, kao i druga novčana sredstva koja pribavi u skladu sa zakonom, kao što su sredstva od marketinga, sponzorstva i donatorstva. O trošenju prihoda odluku donosi Upravni odbor (Statut Hrvatskog košarkaškog saveza, 2018).

Hrvatski nogometni savez ostvaruje prihode vlastitom djelatnošću, potom iz sredstava koje Republika Hrvatska osigurava u Državnom proračunu, te putem Hrvatskog olimpijskog odbora doznačava Savezu, uplatom članarina i pristojbi, sponzorskih ugovora, novčanih kazni koje su izrekla nadležna tijela Saveza, dobrovoljnih priloga i darova i drugih izvora sukladno zakonu. Sredstvima koja Savez ostvaruje vlastitom djelatnošću, raspolaže Savez, a odluku o njihovom trošenju donosi Izvršni odbor. Gospodarske djelatnosti Saveza su: izdavačka djelatnost, trgovina, sukladno zakonu, davanje u zakup poslovnog prostora (Statut Hrvatskog nogometnog saveza, 2019).

Za ostvarenje svojih ciljeva, programa i zadataka HPO ostvaruje svoja sredstva za rad od Državnog proračuna Republike Hrvatske, Hrvatskog olimpijskog odbora, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva financija i drugih nadležnih ministarstava Republike Hrvatske, raznih fondova, fondacija i zaklada, dobrovoljnih priloga, uplata

donatora, doznake sponzora, darovanja, ostavština, darova građana, prihoda od igara na sreću, domaćih i međunarodnih, vladinih i nevladinih, srodnih i suradničkih organizacija i udruga, te ostalih prihoda ostvarenih sukladno zakonskim mogućnostima (Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, 2015).

HRS za ostvarivanje svojih ciljeva i zadataka stječe imovinu, odnosno sredstva iz (Statut Hrvatskog golf saveza, 2015):

- članarine,
- uplata članica za financiranje zajedničkih programa i manifestacija,
- prihoda od vlastite djelatnosti,
- djelatnosti kojom se stječe prihod, sukladno zakonu,
- dragovoljnih priloga, darova i donacija,
- sponzorstva,
- donacija iz proračuna za program javnih potreba u tehničkoj kulturi i u sportu,
- priređivanja igara na sreću i zabavnih igara,
- prihoda od imovine i prava,
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

Hrvatski teniski savez osigurava novčana sredstva za svoj rad i provođenje zacrtanih programa iz programskih sredstava HOO, ITF-a, članarina, kotizacija, pristojbi, sredstva ostvarenih od gospodarske djelatnosti koje obavljaju osnovana trgovačka društva, sponzorskih ugovora, dotacija, donacija i drugih zakonskih izvora. Proračunska sredstva strogo su namjenska i mogu se koristiti isključivo za poslove i zadaće prihvaćene godišnjim programom i financijskim planom Saveza. Dio novčanih sredstava se osigurava sukladno pozitivnim propisima temeljem javnih potreba u sportu iz proračuna RH te se posredstvom HOO dodjeljuju Savezu u obliku predujma a prema utvrđenoj dinamici (Statut Hrvatskog teniskog saveza, 2019).

Hrvatski vaterpolo savez ostvaruje prihode vlastitom djelatnošću, iz sredstva koje Republika Hrvatska osigurava u Državnom proračunu, te ih putem Hrvatskog olimpijskog odbora dostavlja Savezu, putem trgovačkih društava, uplatom članarina, dobrovoljnih priloga i darova te drugih izvora u skladu sa zakonom (Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, 2017).

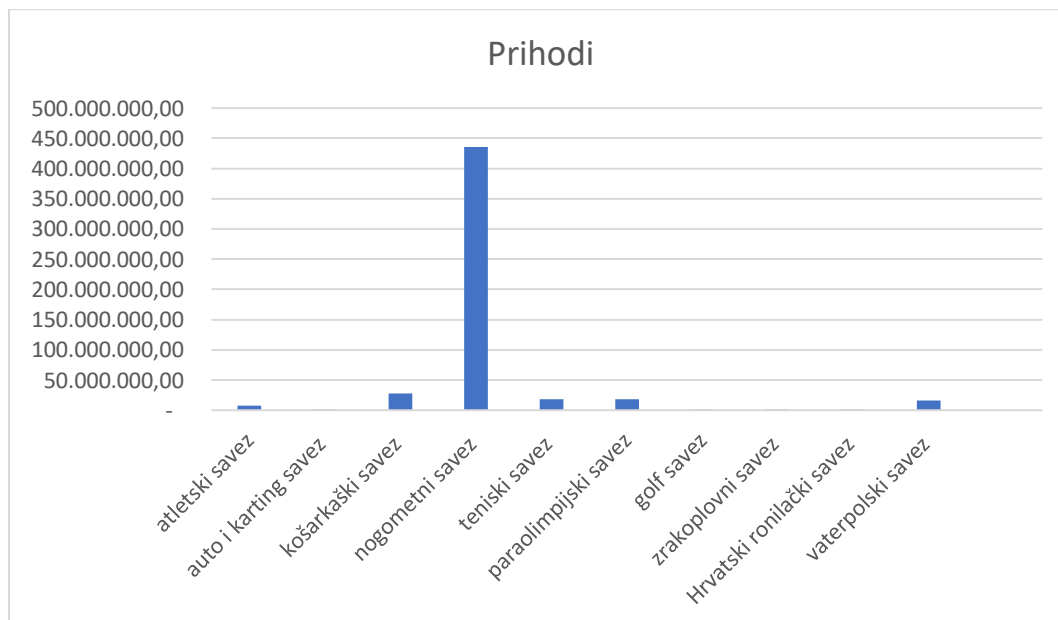
Za obavljanje svojih poslova, Hrvatski zrakoplovni savez osigurava sredstva iz sljedećih izvora (Statut Hrvatskog zrakoplovnog saveza, 2016):

- iz članarina i doprinosa članica

- iz proračuna Republike Hrvatske
- iz sredstava Hrvatskog olimpijskog odbora
- iz sredstava namijenjenih za zadovoljavanje javnih potreba u tehničkoj kulturi, na razini Republike Hrvatske
- iz sredstava koja se ostvare obavljanjem gospodarskih ili drugih djelatnosti u kojima se Savez javlja kao krajnji izvršitelj
- iz sredstava koje članice udružene u Savez, radi financiranja zajedničkih programa ili akcija
- iz sredstava ostvarenih priređivanjem igara na sreću
- iz ostvarenih prihoda od imovine i prava
- iz sredstava publikacija koje izdaje Savez - iz sredstava ostvarenih od prodaje stručnih i drugih publikacija i literature - drugih izvora prihoda u skladu sa Zakonom

U nastavku slijedi komparativna analiza prihoda, rashoda i financijskog rezultat analiziranih udruga.

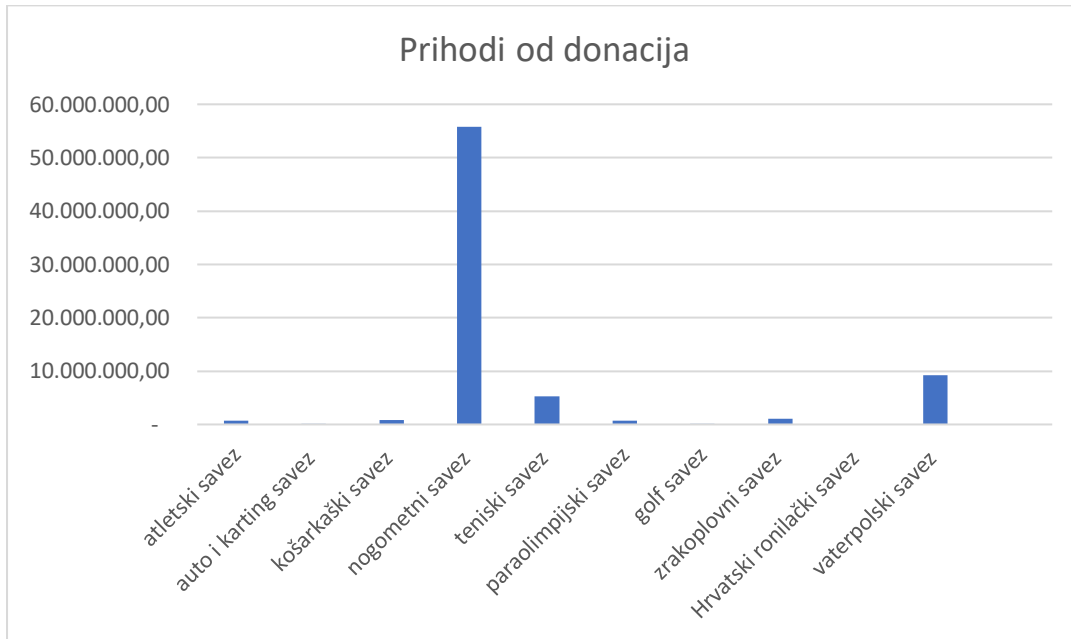
Grafikon 1: Visina prihoda analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 4. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini ukupnih prihoda. Hrvatski nogometni savez ima prihode u visini 7.514.095 kn, dok ostali svezi imaju prihode u visini 659.244 kn (golf savez) do 27.239.701 kn (košarkaški savez)

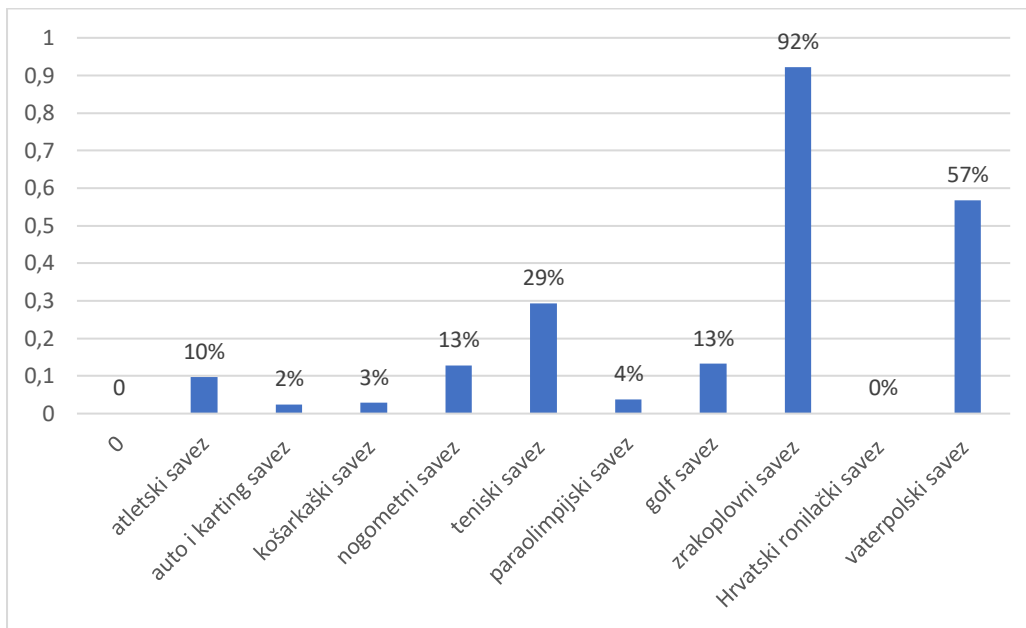
Grafikon 2: Prihodi od donacija analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 4. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini prihoda od donacija. Hrvatski nogometni savez ima prihode od donacija u visini 55.804.190 kn, dok ostali svezi imaju prihode u visini 0 kn (ronilački savez) do 9.191.058kn (zrakoplovni savez)

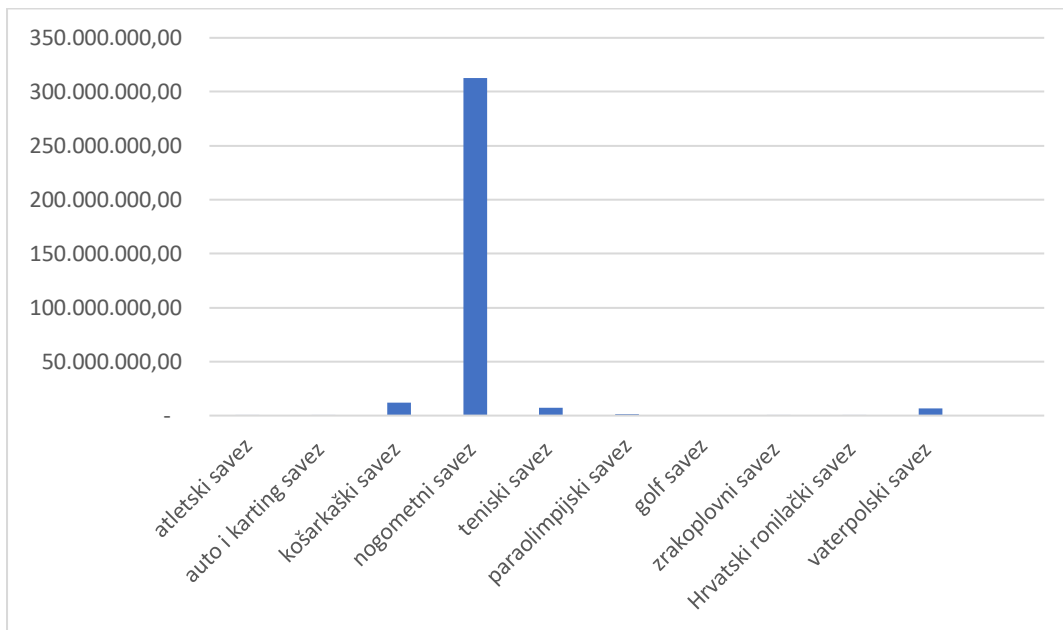
Grafikon 3: udio prihoda od donacija u ukupnim prihodima analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

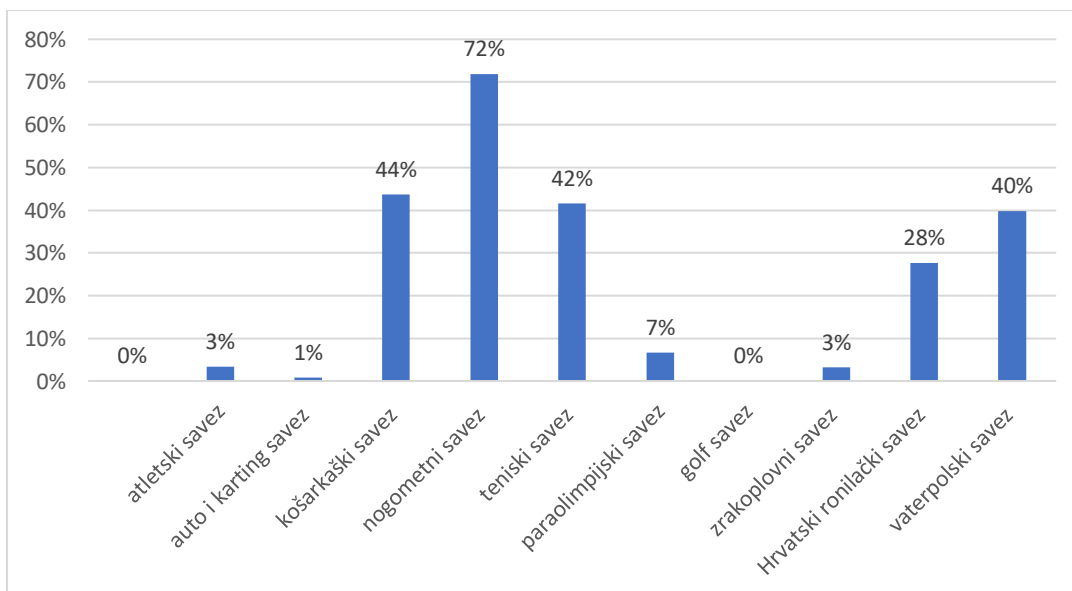
Na grafikonu 5. je prikazan udio prihoda od donacija usluga u ukupnim prihodima analiziranih saveza. Vidljivo je da zrakoplovni savez ima najveći udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima (92%), slijede ga vaterpolski savez (57%), teniski savez (29%), nogometni i golf savez (13%), te atletski savez (10%). Ostali savezi imaju udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima između 0 i 3%.

Grafikon 4: Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Grafikon 5: udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima analiziranih saveza

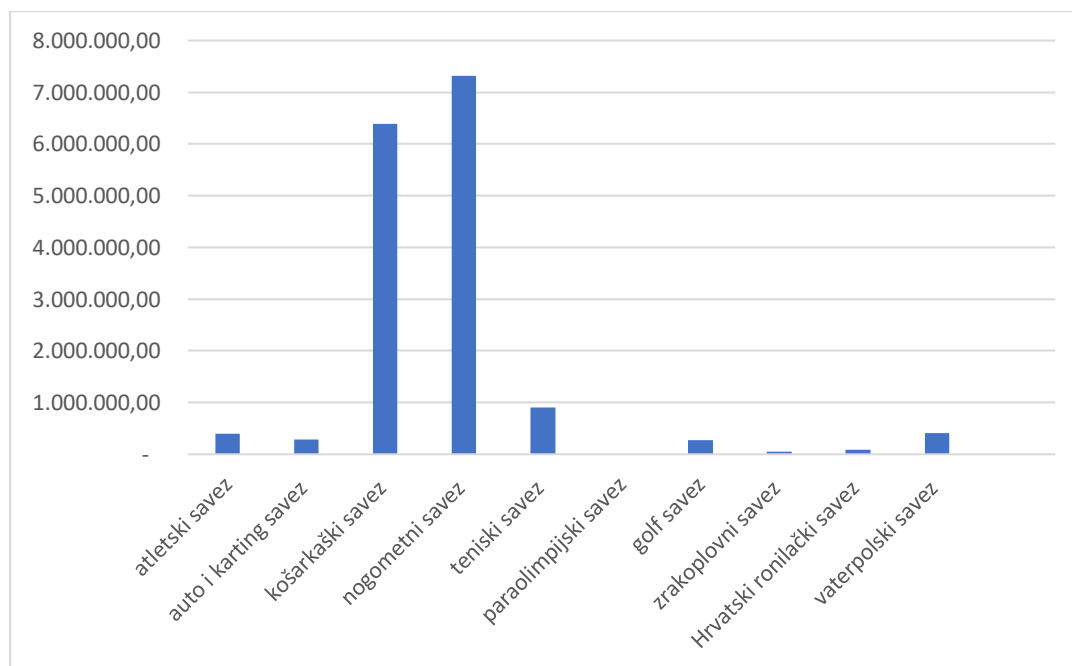
Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 5. je prikazan udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima analiziranih saveza. Vidljivo je da Hrvatski nogometni savez ima najveći udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima (72%), slijede ga košarkaški

savez (44%), teniski savez (42%), vaterpolski savez(40%), te ronilački savez (28%). Ostali savezi imaju udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima između 0 i 7%.

To pokazuje da sport može postati neposredno ili posredno profitabilan, posebice kada se sportski programi povežu s određenim komplementarnim djelatnostima kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina sportske odjeće i obuće, proizvodnja zdrave hrane, razne uslužne djelatnosti i sl. Na taj način sport postaje osnova za ostvarenje uspjeha poduzetničkog pothvata. Stoga, sport koji pruža veće mogućnosti postizanja profita postaje atraktivniji za ulaganje. Natjecateljski sport prikladan je za razne oblike poduzetništva zbog svoje medijske popularnosti (Nakić i sur, 2015).

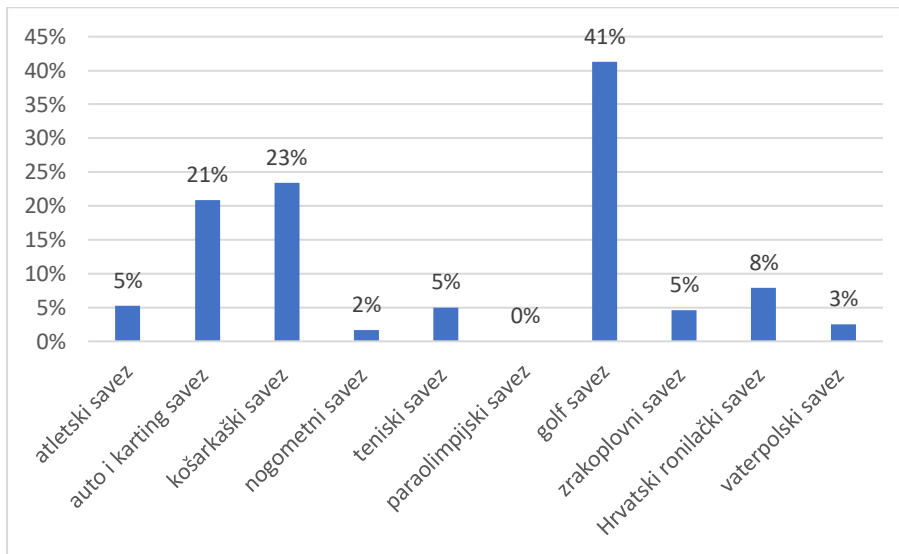
Grafikon 6: Prihodi od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 6. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini prihoda od članarina i članskih doprinosa. Hrvatski nogometni savez ima prihode od članarina i članskih doprinosa u visini 7316879 kn, dok ostali savezi imaju prihode u visini 0 kn (paraolimpijski savez) do 6.382.320 kn (košarkaški savez)

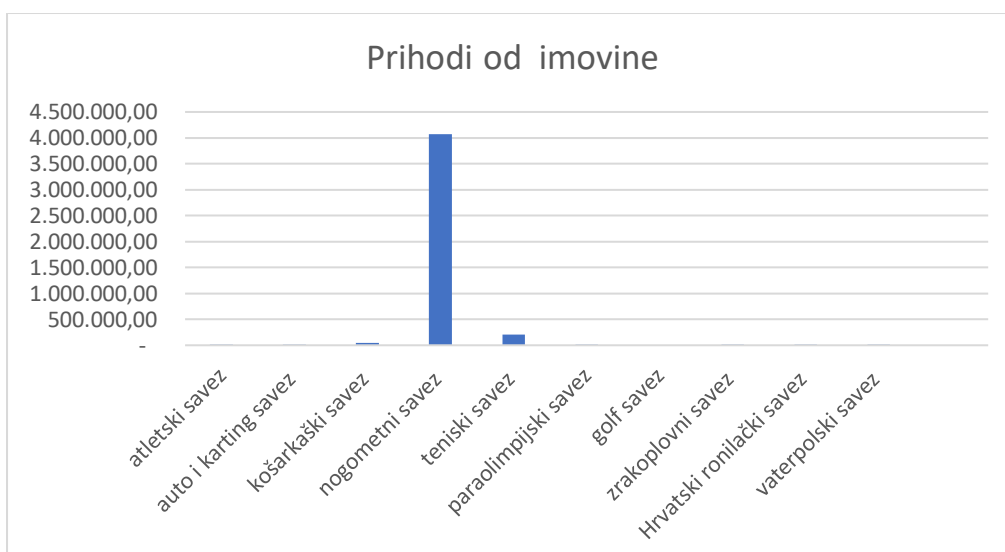
Grafikon 7: udio prihoda od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza u ukupnim prihodima analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 7 je vidljivo da golf savez ima najveći udio prihoda od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza u ukupnim prihodima analiziranih saveza (41%). Slijede ga košarkaški savez sa 23%, te auto i karting savez sa 21%. Ostali savezi imaju dio prihoda od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza u ukupnim prihodima od 0 do 8%

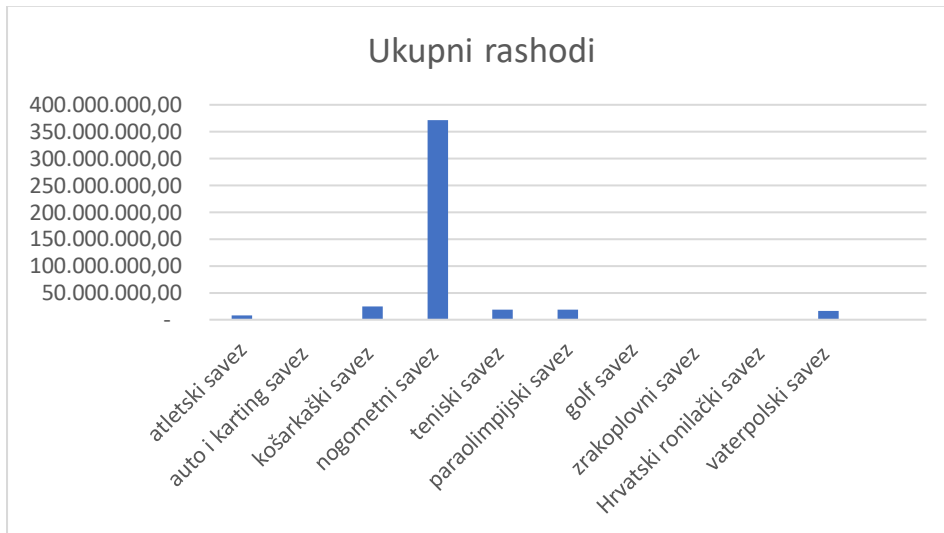
Grafikon 8: prihodi od imovine analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 8. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini prihoda od imovine. Hrvatski nogometni savez ima prihode od imovine u visini 4.067.162 kn, dok ostali savezi imaju prihode u visini 0 kn (golf savez) do 40.073 kn (košarkaški savez). U strukturi prihoda, svi savezi imaju udio prihoda od imovine ispod 1%.

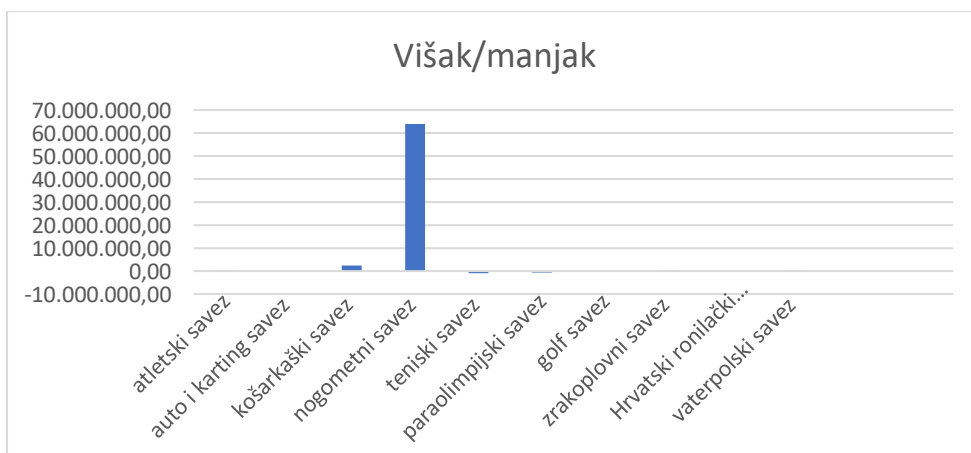
Grafikon 9: Ukupni rashodi analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 10. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini ukupnih rashoda. Hrvatski nogometni savez ima rashode u visini 371.655.339 kn, dok ostali savezi imaju rashode u visini 683.577 kn (golf savez) do 24. 809.855 kn (košarkaški savez)

Grafikon 10. Poslovni rezultat analiziranih saveza

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja analiziranih saveza

Na grafikonu 11. je vidljivo da Hrvatski nogometni savez prednjači u visini ostvarenog viška. Hrvatski nogometni savez višak u visini 63.886.074 kn, dok ostali svezi imaju poslovni rezultat u visini -840.571 kn (teniski savez) do 47. 279 (atletski savez)

Sport je složena društvena aktivnost koja obuhvaća razna područja. Neke od ovih aktivnosti spadaju u kategoriju javnih potreba, što podrazumijeva da je sport djelatnost šireg društvenog interesa i zahtijeva javnu intervenciju u njegovom financiranju. Te su potrebe utvrđene zakonom i jesu sastavni dio državnih i lokalnih proračuna. Također je neosporno da je sport aktivnost od izuzetnog značaja za društvo i jednako je jasno da ulaganje u sport u Hrvatskoj nije proporcionalan tom značaju (Borbély, 2015).

5. ZAKLJUČAK

Cilj ovoga rad je bilo utvrditi postoji li opći model ustrojstva i organizacije nacionalnih sportskih saveza. U radu je učinjena komparativna analiza deset odabranih nacionalnih saveza. Komparacija je rađena s obzirom na cilj osnivanja saveza, s obzirom na članstvo, tijela, te s obzirom na financiranje saveza.

U radu se došlo do spoznaje da se savezi uglavnom ne razlikuju s obzirom na ciljeve. Ti se ciljevi uglavnom odnose na razvitak i promicanje konkretnog sporta, stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u sportu, širenje aktivnosti dotičnom sportu osobito djece i mladeži, razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članica, ostvarivanje međunarodnih sportskih veza i suradnje, promicanje odgojnih zadaća u sportu u duhu fair-play-a, razumijevanje, tolerancija i odgovornosti kroz bavljenje sportom, te promicanje olimpijskih ideala.

Što se tiče financiranja, svi savezi u svojim statutima imaju slične odredbe i nije moguće utvrditi neke bitne razlike. Osnovu financiranja sporta čine prihodi koje pravne i fizičke osobe koje obavljaju sportske djelatnosti ostvare iz javnih (državnih) prihoda, -privatnih prihoda, prihoda ostvarenih vlastitom djelatnošću, i to iz sljedećih izvora: obavljanjem sportske djelatnosti, članarinom sportskih udruga, -dio prihoda od priređivanja igara na sreću, te sredstvima kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba (JLPS) i sredstava državnog proračuna.

Međutim, razlike nastaju u visini prihoda, rashoda, u njihovoj strukturi, kao i konačnom financijskom rezultatu koji se sukladno načelima računovodstva neprofitnih organizacija iskazuju kao višak ili manjak.

Kad je riječ o članstvu u udruzi, Zakon o udrugama ne predviđa posebna ograničenja i propisuje da svaka fizička i pravna osoba može, u skladu sa Zakonom i statutom udruge, postati članom udruge. To, dakako, ne znači automatsko pravo svake osobe da postane član bilo koje udruge jer je riječ o pitanju unutarnjeg ustroja udruge o kojemu osnivači samostalno odlučuju, u skladu sa statutom kao osnovnom instrumentu uređivanja ovog pitanja. Kad je članstvo u pitanje, najvažnije razlike nastaju u svezi pitanja, tko može postati član, te u uvjetima koje članovi moraju ispuniti. Još jednom treba naglasiti, da iako članovi ispunjavaju sve uvjete, nadležno tijelo (Izvršni, tj. Upravni odbor) može odbiti učlaniti članskog kandidata. Uz to treba naglasiti da postoji i diskriminacija po pitanju kriterija koliko će predstavnika u Skupštini imati pojedini član. Ovo je toliko važno pitanje jer direktno utječe na

sastav skupštine i otvara mogućnost za brojne manipulacije po pitanju odnosa snaga u najvišem tijelu saveza.

Budući da su savezi u zakonskom smislu udruge, moraju imati skupštinu i najmanje jednu fizičku osobu ovlaštenu za zastupanje udruge, iako ih može imati i više. Osim skupštine, statutom udruge se mogu (ali i ne moraju) utvrditi i druga tijela udruge. Radi se o upravnim (izvršnim), nadzornim i drugim tijelima udruge (primjerice, upravni odbor, izvršni odbor ili izvršni tim, predsjedništvo, koordinacija, nadzorni odbor, tajnik, koordinator projekata/programa i slično

Kad su pitanju tijela saveza, svi savezi imaju skupštinu (predstavničko tijelo), Izvršni (upravni) odbor, nadzorni odbor (osim HNS-a), predsjednika, tajnika (osim Hrvatskog teniskog saveza), disciplinsko tijelo i arbitražno tijelo (osim Hrvatskog teniskog saveza i Hrvatskog zrakoplovnog saveza). Statuti spomenutih saveza se razlikuju uglavnom po pitanjima manje važnih tijela kao što su Direktor, ured saveza ili etički odbor.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da s formalno pravnog aspekta i ne postoje tolike razlike da bi se moglo konstatirati da ne postoji li opći model ustrojstva i organizacije nacionalnih sportskih saveza. Međutim, ako se izneseni zaključci u ovom radu stave u kontekst političke i poslovne prakse koje se provode u savezima, kao i na oprečno drugačije načine financiranja, može se konstatirati da ne postoji opći model ustrojstva i organizacije nacionalnih sportskih saveza. Naime, način kandidiranja, izbora i opoziva članova udruge u ta tijela, prava, obveze i odgovornosti tijela i njihov međusobni odnos ipak u praksi dopuštaju prevelike razlike da bi se moglo konstatirati da postoji li opći model ustrojstva i organizacije nacionalnih sportskih saveza.

U interesu je hrvatskog sporta i društva u cjelini da se ustrojstva i organizacije nacionalnih sportskih saveza u budućnosti regulira posebnim zakonom ili da se posebno regulira unutar Zakona o sportu i Zakona o udrugama. Naime, sport je djelatnost od javnog interesa, i prema tome država ima pravo i obvezu brinuti o sportu. Ovako se omogućuje neujednačena praksa koja često u javnosti izaziva polemike i nepovjerenje prema nacionalnim krovnim organizacijama, pa tako i prema čitavim sportskim granama.

LITERATURA

1. Bartoluci, M., Škorić, S.(2009). Karakteristike menadžera u upravljanju sportskim organizacijama. Metodčki organizacijski oblici rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije. Zagreb : Hrvatski kineziološki savez, 2009, 358-363
2. Borbély, T. (2015.) Sports financing in Croatia. Applied Studies in Agribusiness and Commerce, 09, 1-2
3. Đurđević, N., (2017.), Autonomija sporta - obaveznost sportskih pravila međunarodnih sportskih saveza na nacionalnom nivou, Aktualnosti u sportskom pravu, 2(128); str. 289-306
4. Hrvatski atletski savez, (2015.), Statut Hrvatskog atletskog saveza, https://www.has.hr/images/stories/HAS/servisi/dokumenti/statut_HAS-a_20151107.pdf, pristupljeno: 27.6.2019.
5. Hrvatski auto i karting savez (2017.), Statut Hrvatskog auto i karting saveza, <http://www.haks.hr/pravilnici/opcenito/18o-statut.pdf>, pristupljeno: 27.6.2019.
6. Hrvatski golf savez, (2015.), Statut Hrvatskog golf saveza, <https://www.golfportal.hr/image/catalog/HGS%20-%20Statut%202015.pdf>, pristupljeno: 27.6.2019.
7. Hrvatski košarkaški savez (2018.), Statut Hrvatskog košarkaškog saveza <https://www.hks-cbf.hr/media/14058/statut-procisceni-tekst-studeni-2018.pdf>, pristupljeno: 27.6.2019.
8. Hrvatski nogometni savez (2019.), Statut Hrvatskog nogometnog saveza, <https://hns-cff.hr/files/documents/118/Statut%2030042019.pdf>, pristupljeno: 27.6.2019.
9. Hrvatski olimpijski odbor. (2015.)Ogledni statut nacionalnih sportskih saveza. Preuzeto s: https://www.hoo.hr/images/dokumenti/ostali-dokumenti/OGLEDNI_statut_nacionalnih_sportskih_saveza-2015.doc (25.07.2019)
10. Hrvatski paraolimpijski savez, (2015.), Statut Hrvatskog paraolimpijskog saveza, https://www.hpo.hr/fdsak3jnFsk1Kfa/dokumenti/Statut_HPO.pdf , pristupljeno: 27.6.2019.
11. Hrvatski ronilački savez (2015.), Statut Hrvatskog ronilačkog saveza, <https://www.diving-hrs.hr/temeljni-dokumenti/65-statut-hrs-a-26-rujan-2015>, pristupljeno: 27.6.2019.

12. Hrvatski teniski savez (2019.), Statut Hrvatskog teniskog saveza, https://hts.hr/wp-content/uploads/2019/06/Izvorni_dokument_2018-12-19_-_Statut.pdf, pristupljeno: 27.6.2019.
13. Hrvatski vaterpolski savez (2017.), Statut Hrvatskog vaterpolskog saveza, <http://www.hvs.hr/HVS/Produkcija/HVSAdmin.nsf/ADAE03EC6DDEF60CC1257D88004B4A32/%24FILE/Statut%202017%20.pdf>, pristupljeno: 27.6.2019.
14. Hrvatski zrakoplovni savez (2016.), Statut Hrvatskog zrakoplovnog saveza, https://caf.hr/_files/200001042-4836649302/Statut-8.pdf, pristupljeno: 27.6.2019
15. Identificiranje, svrha, cilj i isporuka projekta. Preuzeto s: <https://plaviured.hr/identificiranje-svrha-cilj-ispоруka-projekta/> (01.06.2019)
16. Ivkošić, M. (2010): Pravni ustroj nogometnih klubova u Republici Hrvatskoj Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 47, 2/2010., str. 368-369
17. Kačer, H., (2012.), Postoji li u Republici Hrvatskoj (kvalitetno) sportsko pravo, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 4(106); str. 727-740
18. Kulić, D. i sur. (2012.), financiranje sporta u republici hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u europskoj uniji, Institut za javne financije, Zagreb, 2012.
19. Leko, G., (2018.), Primjeri dobre prakse na području sporta, 27. Ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Poreč, 27.-30.06.2018
20. Milanović, D., Čustonja, Z., Bilić, D. (2011). Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj. Zgreb: Nacionalno vijeće za sport i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
21. Nakić, J., Stilin, A., Tomljenović, Lj. (2015.) Istraživanje interesa za razvoj poduzetništva u sportu. Zbornik Veleučilišta u Rijeci, Vol. 3 , No. 1, pp. 1-14
22. Narodne Novine (2006.), *Zakon o sportu*, Zagreb: Narodne novine d.d., 71.
23. Narodne Novine (2014.), *Zakon o udrugama*, Zagreb: Narodne novine d.d., 74.
24. Pravna regulativa u sportu. Preuzeto s: <http://sport-pgz.hr/wp-content/uploads/2015/06/4.-Pravna-regulativa-u-sportu.docx>
25. Savić, Z., Ranđelović, N., Stojanović, N., Stanković, V., Šiljak, V. (2017) The sports industry and achieving top sports results. *Physical Education and Sport* Vol. 15, No 3, 2017, pp. 513 - 522
26. Škorić, S., Bartoluci, M. (2014.) Planning in the Croatian national sport federations. *Kinesiology*, Vol. 46 No. Supplement 1, 2014, str.119-125
27. Škorić, S., Bartoluci, M., Čustonja, Z. (2012). Public financing in Croatian sport. *financial theory and practice* 36 (2) 179-197 (2012)

28. Tkalčec, S. (2010.) Poduzetništvo u sportu. Hrvatski znanstveno stručni skup o menadžmentu u turizmu i sportu, Vol. 1 No. 1, 2010.
29. Vidačak, I. (2014.) Što donosi novi Zakon o udrugama. RRiF br. 8/14.str. 161-165
30. Vidačak, I. (2015.) Nova pravila za sponzorstva i donacije trgovačkih društava u javnom vlasništvu. RRiF br. 5/15. str. 127-129
31. Vodič za osnivanje udruge (2015.) Preuzeto s: <https://udruge.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Vodi%C4%8D%20za%20osnivanje%20udruge%20i%20uskla%C4%91ivanje%20s%20novim%20propisima%20-%20New.pdf>
32. Vuković, A., (2013.), Financiranje sporta prema Zakonu o sportu u RH i usporednim pravima, Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu, 22(9); str. 55-60
33. Zlatović, D. (2019.) Pravni temelji zastupanja udruge. Hrvatska pravna revija, 19 (2019), 2; 9-13.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Tijela analiziranih saveza	41
---	----

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Visina prihoda analiziranih saveza	55
Grafikon 2: Prihodi od donacija analiziranih saveza.....	56
Grafikon 3: Udio prihoda od donacija u ukupnim prihodima analiziranih saveza	57
Grafikon 4: Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	58
Grafikon 5: udio prihoda od prodaje roba i pružanja usluga u ukupnim prihodima analiziranih saveza.....	58
Grafikon 6: Prihodi od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza.....	59
Grafikon 7: udio prihoda od članarina i članskih doprinosa analiziranih saveza u ukupnim prihodima analiziranih saveza	60
Grafikon 8: prihodi od imovine analiziranih saveza	60
Grafikon 10: Ukupni rashodi analiziranih saveza	61
Grafikon 11. Poslovni rezultat analiziranih saveza	61

ŽIVOTOPIS

OSOBNI PODACI

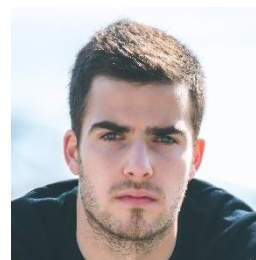
Ime: Marino Slatina

Datum rođenja: 20/05/1995

Adresa: Vrbanićeva 37, 10000 Zagreb, Hrvatska

Mjesto rođenja: Zagreb, Hrvatska

Državljanstvo: Hrvatsko

Kontakt

Mobitel: 00385 91 1583315

Telefon: 00385 1 4663 157

Email: marino.slatina@gmail.com

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/marino-slatina-3b6481177/>

RADNO ISKUSTVO

-Asistent u vođenju obrta za usluge, šećerna vata (obiteljski posao)

-Pliva: računovodstvo (5 mjeseci) – studentski posao

-Nogomet:

- 2004-2006 NK Dinamo Zagreb- Akademija
- 2006-2007 NK Mladost Buzin –2. Zagrebačka liga
- 2007-2010 NK Trnje Zagreb – 2. Hrvatska nogometna liga
- 2010-2011 NK Lokomotiva Zagreb – 1. HNL
- 2011-2014 NK Trnje Zagreb- 2. Hrvatska nogometna liga
- 2012-2017 NK Trnje Zagreb- 3. HNL Zapad
- 2017 NK Trnje Zagreb- 3. HNL Zapad
- 2018-2019 NK Dubrava Tim Kabel – 3. HNL Zapad
- Član amaterske Hrvatske reprezentacije

ŠKOLOVANJE

2018-2019, Ekonomski fakultet u Zagrebu, diplomski studij – smjer: menadžment,

2014-2018, Ekonomski fakultet u Zagrebu, preddiplomski studij,

2010-2014, Srednja škola – 2. Gimnazija Zagreb

STRANI JEZICI

Engleski – pisanje, čitanje i govor

Njemački – pisanje i čitanje

ZNANJA I VJEŠTINE

Računalne sposobnosti – korištenje Worda, PowerPointa i Excela

VOZAČKA DOZVOLA

B kategorija

DODATNE INFORMACIJE

Završavam diplomski studij na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, smjer menadžment. Cilj mi je pronaći posao koji će odgovarati mojim željama, sposobnostima i obrazovanju te omogućiti napredovanje u karijeri. Komunikativan sam, iznimno motiviran i sposoban za individualni ali i timski rad. Spreman sam za kraća i duža poslovna putovanja.